

2024/1260

2.5.2024.

DIREKTIVA (EU) 2024/1260 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 24. travnja 2024.

o povratu i oduzimanju imovine

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 82. stavak 2., članak 83. stavke 1. i 2. te članak 87. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) U Europolovoj procjeni prijetnje teškog i organiziranog kriminala (SOCTA) za 2021. istaknuto je da raste prijetnja organiziranog kriminala i infiltracije kriminalom. Zbog velikog prihoda ostvarenog organiziranim kriminalom, koji iznosi barem 139 milijardi EUR godišnje i koji se sve češće pere u okviru paralelnog podzemnog financijskog sustava, dostupnost imovinske koristi ostvarene kriminalnim aktivnostima velika je prijetnja integritetu gospodarstva i društva koja narušava vladavinu prava i temeljna prava. Prema Komunikaciji Komisije od 14. travnja 2021. naslovljenoj „Strategija EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021. – 2025.” tom se strategijom nastoji odgovoriti na izazove organiziranog kriminala i to promicanjem prekogranične suradnje i razmjene informacija, podupiranjem učinkovitih istraga kriminalnih mreža, uklanjanjem imovinske koristi ostvarene kriminalnim aktivnostima te pripremom tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnih tijela za digitalno doba.
- (2) Glavni je motiv za zločinačke organizacije koje djeluju preko granica, među njima i za vrlo opasne kriminalne mreže, financijska dobit. Kako bi se suočili s ozbiljnom prijetnjom koju predstavlja organizirani kriminal, važno je stoga nadležnim tijelima osigurati više operativnih kapaciteta te im dati potrebna sredstva za djelotvorno praćenje, identifikaciju, zamrzavanje i oduzimanje predmeta i imovinske koristi stečenih kaznenim djelima ili imovine stečene kriminalnim aktivnostima, kao i za upravljanje njima.
- (3) Zločinačke organizacije obično ponovno ulažu dio svoje dobiti ostvarene kriminalnim aktivnostima radi stvaranja financijske osnove koja im omogućuje da nastave s takvim aktivnostima. Osim toga, zločinačke organizacije često pribjegavaju nasilju, prijetnjama, zastrašivanju ili korupciji kako bi stekle kontrolu nad trgovačkim društvima, dobile koncesije, odobrenja, natječaje ili bespovratna sredstva, ostvarile nezakonitu dobit ili nezakonite koristi ili se infiltrirale u ključne infrastrukture kao što su logistička čvorišta. Takve organizacije stoga negativno utječu na slobodu tržišnog natjecanja ili utječu na odluke tijela javne vlasti, ugrožavajući vladavinu prava i demokraciju. Kriminalne organizacije postale su gospodarski subjekti koji djeluju diljem svijeta i imaju poduzetničke ciljeve. Oduzimanje nezakonite dobiti kriminalcima ključno je kako bi se omele njihove aktivnosti i spriječila njihova infiltracija u legalnu ekonomiju.
- (4) Gospodarski i financijski kriminal, a posebno organizirani kriminal, često se čini preko pravnih osoba, a kaznena djela obuhvaćena područjem primjene ove Direktive mogu se počinuti u interesu ili u korist takvih pravnih osoba. Stoga se nalozi za zamrzavanje i oduzimanje mogu izdati i protiv pravnih osoba u skladu s nacionalnim pravom.

⁽¹⁾ SL C 100, 16.3.2023., str. 105.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. ožujka 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 12. travnja 2024.

- (5) Djelotvoran sustav za povrat imovine iziskuje brzo praćenje i identifikaciju predmeta i imovinske koristi ostvarenih kaznenim djelima te imovine za koju se sumnja da je kriminalnog podrijetla. Takve bi predmete, imovinsku korist ili imovinu trebalo zamrznuti kako bi se spriječio njihov nestanak, a potom bi ih trebalo oduzeti nakon izdavanja naloga za oduzimanje u okviru postupka u kaznenim stvarima. Djelotvoran sustav za povrat imovine nadalje iziskuje djelotvorno upravljanje zamrznutom i oduzetom imovinom kako bi se održala vrijednost te imovine za državu ili radi njezina povrata žrtvama.
- (6) Postojeći pravni okvir Unije za praćenje, identifikaciju, zamrzavanje i oduzimanje predmeta, imovinske koristi ili imovine te za upravljanje njima, kao i za urede za oduzimanje imovinske koristi, sastoji se od Direktive 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, Odluke Vijeća 2007/845/PUP ⁽⁴⁾ i Okvirne odluke Vijeća 2005/212/PUP ⁽⁵⁾. Komisija je provela evaluaciju Direktive 2014/42/EU i Odluke 2007/845/PUP te zaključila da postojećim okvirom nije u potpunosti postignut cilj politike da se protiv organiziranog kriminala bori oduzimanjem njegove dobiti.
- (7) Trebalo bi ažurirati postojeći pravni okvir kako bi se olakšali i osigurali djelotvoran povrat i oduzimanje imovine u cijeloj Uniji. U ovoj Direktivi trebalo bi stoga utvrditi minimalna pravila o praćenju, identifikaciji, zamrzavanju i oduzimanju imovine te upravljanju njome u okviru postupka u kaznenim stvarima. U tom je kontekstu postupak u kaznenim stvarima autonoman pojam prava Unije kako ga tumači Sud Europske unije, neovisno o sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava. Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje postupci koje države članice mogu upotrebljavati za zamrzavanje i oduzimanje imovine. Potrebno je ojačati kapacitete nadležnih tijela za oduzimanje kriminalcima imovinske koristi ostvarene kriminalnim aktivnostima. U tu svrhu trebalo bi utvrditi pravila za jačanje praćenja i identifikacije imovine, kao i sposobnosti za njezino zamrzavanje, za poboljšanje upravljanja zamrznutom i oduzetom imovinom do raspolaganja tom imovinom na temelju konačnog naloga za oduzimanje, za jačanje instrumenata za oduzimanje predmeta i imovinske koristi ostvarenih kaznenim djelima i imovine stečene kriminalnim aktivnostima zločinačkih organizacija te za poboljšanje cjelokupne učinkovitosti sustava za povrat imovine.
- (8) Ova Direktiva trebala bi olakšati prekograničnu suradnju davanjem nadležnim tijelima potrebnih ovlasti i resursa za brzo i djelotvorno odgovaranje na zahtjeve tijela u drugim državama članicama. Odredbe u kojima se utvrđuju pravila o ranom praćenju i identifikaciji, hitnom zamrzavanju ili učinkovitom upravljanju doprinose poboljšanju mogućnosti za prekogranični povrat imovine. S obzirom na globalnu prirodu organiziranog kriminala i njegovu sposobnost brzog prekograničnog prijenosa imovine stečene kriminalom, trebalo bi ojačati i suradnju s trećim zemljama unutar međunarodnog pravnog okvira.
- (9) Budući da suradnja među zločinačkim organizacijama uključenima u brojne nezakonite aktivnosti na različitim tržištima podrazumijeva više vrsta kaznenih djela te da je takva suradnja sustavna i usmjerena na dobit, za djelotvornu borbu protiv organiziranog kriminala potrebno je da mjere zamrzavanja i oduzimanja budu dostupne kako bi se obuhvatila dobit ostvarena svim kaznenim djelima u kojima su organizirane zločinačke skupine aktivne. Takva kaznena djela uključuju područja kriminaliteta navedena u članku 83. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Uz kaznena djela navedena u članku 83. stavku 1. UFEU-a područje primjene ove Direktive trebalo bi obuhvaćati i sva kaznena djela koja su usklađena na razini Unije, uključujući prijevare koje štete financijskim interesima Unije, s obzirom na sve veće sudjelovanje organiziranih zločinačkih skupina u takvim kaznenim djelima. Područje primjene ove Direktive trebalo bi ujedno uključivati kaznena djela protiv okoliša, koja su glavna aktivnost organiziranih zločinačkih skupina i često su povezana s pranjem novca ili se odnose na otpad i ostatke proizvedene u kontekstu proizvodnje droge i trgovine drogom. Olakšavanje neovlaštenog ulaska i boravka glavna je aktivnost organiziranih zločinačkih skupina koja je obično povezana s trgovinom ljudima. Kazneno djelo olakšavanja neovlaštenog ulaska i boravka trebalo bi se tumačiti u smislu Direktive Vijeća 2002/90/EZ ⁽⁶⁾ i Okvirne

⁽³⁾ Direktiva 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji (SL L 127, 29.4.2014., str. 39.).

⁽⁴⁾ Odluka Vijeća 2007/845/PUP od 6. prosinca 2007. o suradnji između ureda za oduzimanje imovinske koristi država članica u području praćenja i utvrđivanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili druge imovine povezane s kaznenim djelom (SL L 332, 18.12.2007., str. 103.).

⁽⁵⁾ Okvirna odluka Vijeća 2005/212/PUP od 24. veljače 2005. o oduzimanju imovinske koristi, sredstava i imovine pribavljene kaznenim djelom (SL L 68, 15.3.2005., str. 49.).

⁽⁶⁾ Direktiva Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka (SL L 328, 5.12.2002., str. 17.).

odluke Vijeća 2002/946/PUP⁽⁷⁾). Okvirnom odlukom 2002/946/PUP predviđa se mogućnost da se uz kaznene sankcije primijeni i oduzimanje prijevoznih sredstava upotrijebljenih za počinjenje kaznenog djela te se u njoj istodobno precizira da se njezine odredbe primjenjuju ne dovodeći u pitanje zaštitu izbjeglica i tražitelja azila radi pružanja humanitarne pomoći u skladu s međunarodnim pravom.

- (10) Uz kazneno djelo sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji u smislu članka 2. Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP⁽⁸⁾, druga kaznena djela, kako je navedeno u članku 1. stavku 1. Okvirne odluke 2008/841/PUP i kako je definirano u nacionalnom pravu, trebala bi biti uključena u područje primjene ove Direktive u mjeri u kojoj su počinjena u okviru zločinačke organizacije kako je definirana u članku 1. stavku 1. Okvirne odluke 2008/841/PUP i kako je definirana u nacionalnom pravu, s ciljem obuhvaćanja nezakonite dobiti stečene kriminalnim aktivnostima koje obično provode zločinačke organizacije. Države članice posebno se potiču da osiguraju da se u područje primjene ove Direktive uključe kaznena djela krivotvorenja i piratstva proizvoda, nezakonite trgovine kulturnim dobrima, krivotvorenja administrativnih isprava i trgovine njima, ubojstva ili teške tjelesne ozljede, nezakonite trgovine ljudskim organima i tkivom, otmice, protupravnog oduzimanja slobode ili uzimanja talaca, organizirane ili oružane pljačke, reketarenja i iznude, trgovine ukradenim vozilima, porezna kaznena djela povezana s izravnim i neizravnim porezima, kaznena djela podmetanja požara, prijevare i obmane, nezakonite trgovine nuklearnim ili radioaktivnim materijalima i kaznena djela koja su u nadležnosti Međunarodnog kaznenog suda. Međutim, ova Direktiva ne obvezuje države članice da uvedu ili zadrže bilo koje kazneno djelo.
- (11) Kako bi se osigurala djelotvorna provedba Unijinih mjera ograničavanja, potrebno je proširiti područje primjene ove Direktive na kaznena djela obuhvaćena Direktivom (EU) 2024/1226 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁹⁾.
- (12) Kako bi se obuhvatila imovina koja bi mogla biti preoblikovana i prenesena radi prikrivanja njezina podrijetla i kako bi se osigurala usklađenost i jasnoća definicija u cijeloj Uniji, trebalo bi široko definirati imovinu koja može podlijezati zamrzavanju i oduzimanju. Ta definicija trebala bi obuhvaćati pravne dokumente ili instrumente, među ostalim u elektroničkom ili digitalnom obliku, kojima se dokazuje pravna osnova stjecanja imovine koja podliježe zamrzavanju i oduzimanju ili interes u takvoj imovini, uključujući, na primjer financijske instrumente, trustove ili dokumente koji mogu dovesti do tražbina vjerovnika i obično se nalaze u posjedu osobe na koju utječu relevantni postupci. Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje postojeći nacionalni postupci za čuvanje pravnih dokumenata ili instrumenata kojima se dokazuje pravna osnova stjecanja imovine ili interes u imovini, kako ih primjenjuju nacionalna nadležna tijela ili tijela javne vlasti u skladu s nacionalnim pravom. Definicija imovine trebala bi obuhvaćati sve oblike imovine, uključujući kryptoimovinu.
- (13) Kako bi se obuhvatila imovina koja bi mogla biti preoblikovana i prenesena radi prikrivanja njezina podrijetla te kako bi se osigurala usklađenost i jasnoća definicija u cijeloj Uniji, trebalo bi predvidjeti široku definiciju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima kako bi se obuhvatile izravna imovinska korist ostvarena kriminalnim aktivnostima i sve neizravne koristi, uključujući kasnije ponovno ulaganje ili preoblikovanje izravne imovinske koristi, u skladu s definicijama iz Uredbe (EU) 2018/1805 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁰⁾. Imovinska korist stoga bi trebala uključivati svu imovinu, uključujući imovinu koja je u cijelosti ili djelomično preoblikovana ili pretvorena u drugu imovinu, i imovinu koja je pomiješana s imovinom stečenom iz zakonitih izvora, do procijenjene vrijednosti pomiješane imovinske koristi. Trebala bi uključivati i prihode ili druge koristi proizašle iz imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima ili iz imovine u koju je takva imovinska korist preoblikovana ili pretvorena odnosno s kojom je pomiješana.

(7) Okvirna odluka Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenoga 2002. o jačanju kaznenopravnog okvira za sprečavanje pomaganja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka (SL L 328, 5.12.2002., str. 1.).

(8) Okvirna odluka Vijeća 2008/841/PUP od 24. listopada 2008. o borbi protiv organiziranog kriminala (SL L 300, 11.11.2008., str. 42.).

(9) Direktiva (EU) 2024/1226 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. travnja 2024. o definiciji kaznenih djela i sankcija za kršenje Unijinih mjera ograničavanja i izmjeni Direktive (EU) 2018/1673 (SL L, 2024/1226, 29.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1226/oj>).

(10) Uredba (EU) 2018/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje (SL L 303, 28.11.2018., str. 1.).

- (14) Praćenje i identifikacija imovine u ranoj fazi kaznene istrage od ključne su važnosti za osiguravanje brze identifikacije predmeta, imovinske koristi ili imovine koje bi se kasnije moglo oduzeti, uključujući imovinu povezanu s kriminalnim aktivnostima koja se nalazi u drugim jurisdikcijama, te se time olakšava prekogranična suradnja. Kako bi se osiguralo da se financijskim istragama povezanim s prekograničnim kriminalitetom u dovoljnoj mjeri da prednost u svim državama članicama, potrebno je od nadležnih tijela zahtijevati da pokrenu praćenje imovine čim se pojavi sumnja na kriminalnu aktivnost kojom bi se mogla ostvariti znatna ekonomska korist. Pri utvrđivanju bi li ekonomska korist mogla biti znatna države članice trebale bi moći odrediti minimalne pragove za vrijednost očekivane imovinske koristi ili nadležnim tijelima dopustiti da procijene svaki pojedinačni slučaj. Kako bi se dopustila dostatna fleksibilnost pri pokretanju financijskih istraga, države članice trebale bi moći ograničiti područje primjene na istrage kaznenih djela koja bi mogla biti počinjena u okviru zločinačke organizacije. U svrhu osiguravanja djelotvornih financijskih istraga države članice trebale bi predvidjeti potrebne financijske, tehničke i ljudske resurse.
- (15) Kako bi se osigurala djelotvorna primjena Unijinih mjera ograničavanja, Unija je uspostavila zajednička minimalna pravila o definicijama kažnjivog postupanja kojim se krše Unijine mjere ograničavanja. Kako bi se olakšalo otkrivanje kaznenih djela povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja, važno je ovlastiti urede za oduzimanje imovinske koristi za praćenje i identifikaciju imovine osoba i subjekata koji podliježu tim mjerama, na zahtjev nacionalnih nadležnih tijela koji je utemeljen na naznakama i opravdanim razlozima za sumnju da su takva kaznena djela počinjena. Tim ovlastima ne bi trebalo dovoditi u pitanje postupovne zahtjeve i postupovna jamstva koji su utvrđeni nacionalnim pravom, uključujući pravila o pokretanju kaznenog postupka ili, prema potrebi, zahtjev u pogledu pribavljanja sudskog odobrenja.
- (16) S obzirom na to da bi za djelotvorno praćenje i identifikaciju imovine mogle biti potrebne mjere praćenja i identifikacije koje iziskuju intervenciju drugih tijela, važno je da uredi za oduzimanje imovinske koristi mogu od relevantnih tijela zahtijevati da surađuju. Uvjeti za takve zahtjeve podliježu nacionalnom pravu. Države članice mogu pridružiti predstavnike i tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnih tijela osoblju njihovih ureda za oduzimanje imovinske koristi ili osnovati urede za oduzimanje imovinske koristi i u okviru tijela za izvršavanje zakonodavstva i u okviru pravosudnih tijela.
- (17) Zbog transnacionalne prirode financijskih sredstava kojima se koriste organizirane zločinačke skupine države članice trebale bi brzo razmjenjivati informacije koje mogu dovesti do identifikacije predmeta i imovinske koristi ostvarenih kaznenim djelima i druge imovine u vlasništvu ili pod kontrolom kriminalaca. U tu je svrhu potrebno ovlastiti urede za oduzimanje imovinske koristi za praćenje i identifikaciju imovine koja bi se mogla naknadno oduzeti, osigurati im pristup potrebnim informacijama pod jasnim uvjetima i utvrditi pravila o brzom međusobnoj razmjeni informacija, spontanoj ili na zahtjev. U hitnim slučajevima u kojima postoji rizik od nestanka imovine, odgovori na zahtjeve za informacije trebali bi se pružiti što prije, a najkasnije u roku od osam sati. Obveza ureda za oduzimanje imovinske koristi da prate i identificiraju predmete, imovinsku korist ili imovinu koji su ili bi mogli postati predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje koji je izdala druga država članica ima za cilj olakšati pripremu ili izvršenje naloga za zamrzavanje iz drugih država članica, ali ne podrazumijeva obvezu priznavanja takvih naloga na temelju Uredbe (EU) 2018/1805.
- (18) Kako bi provodili djelotvorne istrage radi praćenja imovine i brzo odgovarali na prekogranične zahtjeve, uredi za oduzimanje imovinske koristi trebali bi imati pristup informacijama koje su potrebne za utvrđivanje postojanja imovine koja je ili bi mogla postati predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje, vlasništva takve imovine odnosno kontrole nad takvom imovinom. Stoga bi uredi za oduzimanje imovinske koristi trebali imati neodgodiv i izravan pristup relevantnim podacima kao što su informacije o nekretninama, nacionalni registri o državljanstvu i stanovništvu, poslovne baze podataka i baze podataka o vozilima, uz pristup informacijama o bankovnim računima na temelju Direktive (EU) 2019/1153 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾ te informacijama o stvarnom vlasništvu na temelju Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾. Pristup i pretraživanja trebali bi se

⁽¹¹⁾ Direktiva (EU) 2019/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o utvrđivanju pravila kojima se olakšava uporaba financijskih i drugih informacija u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona određenih kaznenih djela i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2000/642/PUP (SL L 186, 11.7.2019., str. 122.).

⁽¹²⁾ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

smatrati neodgovodivima i izravnima, među ostalim, ako nacionalna tijela koja upravljaju registrom žurno šalju informacije nadležnim tijelima putem automatiziranog mehanizma, pod uvjetom da nijedna posrednička institucija ne može utjecati na zatražene podatke ili informacije koje se moraju pružiti. Osim toga, države članice trebale bi osigurati da uredi za oduzimanje imovinske koristi mogu brzo pristupiti, ili odmah i izravno ili na zahtjev, drugim informacijama koje mogu biti korisne za identifikaciju relevantne imovine, kao što su informacije o hipotekama i zajmovima, carinski podaci ili informacije o elektroničkim prijenosima i stanju računa te fiskalni podaci, podaci o socijalnom osiguranju i informacije o izvršavanju zakonodavstva. Kad je riječ o fiskalnim podacima, nacionalnim podacima o socijalnom osiguranju i informacijama o izvršavanju zakonodavstva, države članice trebale bi moći odlučiti da uredima za oduzimanje imovinske koristi daju pristup takvim informacijama na temelju obrazloženih zahtjeva te da tijelima koja posjeduju takve informacije omoguće da uskrate pristup takvim informacijama pod određenim uvjetima kako bi se osigurali integritet istraga, povjerljivost informacija koje je dostavila druga država članica ili treća zemlja te razmjernost zahtjeva za informacije u odnosu na legitimne interese fizičke ili pravne osobe. Pristup informacijama trebao bi podlijegati posebnim zaštitnim mjerama kojima se sprečava zloraba prava pristupa. Takvim se zaštitnim mjerama dopunjuju zahtjevi u pogledu osiguravanja bilježenja zapisâ o aktivnostima pristupa i pretraživanja na temelju članka 25. Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹³⁾. Davanje pristupa tim informacijama ne sprečava države članice da ostvarivanje pristupa informacijama podvrgnu postupovnim jamstvima kako su utvrđena nacionalnim pravom i da pritom na odgovarajući način uzmu u obzir potrebu da uredi za oduzimanje imovinske koristi mogu brzo odgovoriti na prekogranične zahtjeve. Primjena postupovnih jamstava ne bi trebala utjecati na sposobnost ureda za oduzimanje imovinske koristi da odgovaraju na zahtjeve iz drugih država članica, posebno u slučaju hitnih zahtjeva.

- (19) Da bi se zajamčila sigurnost informacija koje međusobno razmjenjuju uredi za oduzimanje imovinske koristi, svi uredi za oduzimanje imovinske koristi trebali bi moći izravno pristupiti mrežnoj aplikaciji za sigurnu razmjenu informacija (SIENA), kojom upravlja Europol u skladu s Uredbom (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁴⁾. Za svu komunikaciju među uredima za oduzimanje imovinske koristi na temelju ove Direktive trebalo bi upotrebljavati SIENA-u ili, ako je to potrebno, iznimno, druge sigurne kanale. U iznimnim slučajevima moglo bi biti potrebno upotrijebiti drugi siguran kanal ako, primjerice, hitnost zahtjeva za informacije iziskuje privremenu upotrebu drugog komunikacijskog kanala ili ako razmjena informacija iziskuje sudjelovanje trećih zemalja ili međunarodnih organizacija ili ako postoje objektivni razlozi za sumnju da će takvo sudjelovanje biti potrebno u kasnijoj fazi. Upućivanje na SIENA-u trebalo bi tumačiti kao da se primjenjuje i na njezina nasljednika ako se SIENA zamijeni.
- (20) Uzimajući u obzir brzinu kojom kriminalci prenose imovinu stečenu kriminalom među jurisdikcijama, države članice trebale bi osigurati da uredi za oduzimanje imovinske koristi brzo razmjenjuju informacije potrebne za obavljanje njihovih zadaća. U iznimnim slučajevima moglo bi biti objektivno opravdano da uredi za oduzimanje imovinske koristi odbiju dostaviti informacije drugom uredu za oduzimanje imovinske koristi koji je podnio zahtjev za informacije ako bi dostavljanje informacija štetilo nacionalnim sigurnosnim interesima države članice u kojoj se nalazi ured za oduzimanje imovinske kojem je dostavljen zahtjev za informacije, ugrozilo istrage ili operacije prikupljanja obavještajnih podataka o kaznenim djelima koje su u tijeku, predstavljalo neposrednu prijetnju životu ili tjelesnom integritetu osobe ili bilo očito nerazmjerno ili irelevantno s obzirom na svrhe u koje su informacije zatražene. Pri procjeni usklađenosti s načelima nužnosti i razmjernosti uredi za oduzimanje imovinske koristi trebali bi postupati s dužnom pažnjom, među ostalim u pogledu poštovanja temeljnih prava.
- (21) Zamrzavanje i oduzimanje u okviru ove Direktive autonomni su pojmovi koji ne bi trebali sprečavati države članice u provedbi ove Direktive uz upotrebu instrumenata koji bi se u skladu s nacionalnim pravom smatrali sankcijama ili drugim vrstama mjera.

⁽¹³⁾ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) te zamjeni i stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2009/371/PUP, 2009/934/PUP, 2009/935/PUP, 2009/936/PUP i 2009/968/PUP (SL L 135, 24.5.2016., str. 53.).

- (22) Oduzimanje dovodi do konačne zapljene imovine. Međutim, očuvanje imovine može biti preduvjet za oduzimanje i često je ključno za djelotvorno izvršenje naloga za oduzimanje. Imovina se štiti zamrzavanjem. Kako bi se spriječio nestanak imovine, nadležna tijela država članica, koja mogu uključivati urede za oduzimanje imovinske koristi, trebala bi biti ovlaštena za poduzimanje hitnih mjera, koje mogu biti u obliku naloga, kako bi se takva imovina osigurala do izdavanja naloga za zamrzavanje. S obzirom na iznimnu prirodu takve mjere, države članice trebale bi ograničiti njezino privremeno trajanje.
- (23) Kada nadležna tijela ne mogu poduzeti hitne mjere, države članice trebale bi dopustiti uredima za oduzimanje imovinske koristi da poduzmu takve mjere. Takve mjere posebno bi mogle biti potrebne ako je ured za oduzimanje imovinske koristi, na zahtjev ureda za oduzimanje imovinske koristi iz druge države članice, pratio i identificirao imovinu koja bi mogla nestati vrlo brzo, kao što je kriptoimovina, i ako nadležna tijela države članice u kojoj se nalazi ured za oduzimanje imovinske kojem je dostavljen zahtjev za informacije ne mogu poduzeti hitne mjere jer se u toj državi članici nije provela kaznena istraga. Uredi za oduzimanje imovinske koristi trebali bi moći osigurati imovinu dok ne bude moguće izdati europski nalog za zamrzavanje na temelju Uredbe (EU) 2018/1805.
- (24) S obzirom na zadiranje u pravo na imovinu uzrokovano naložima za zamrzavanje, takve privremene mjere ne bi trebalo održavati dulje nego što je potrebno za očuvanje dostupnosti imovine kako bi se ona eventualno kasnije oduzela. Za održavanje takvih privremenih mjera moglo bi biti potrebno da nacionalni sud provede preispitivanje kako bi se osiguralo da svrha sprečavanja nestanka imovine i dalje vrijedi.
- (25) Mjerama zamrzavanja ne bi trebalo dovoditi u pitanje mogućnost da se određena imovina smatra dokazom tijekom cijelog postupka ako bi ona u konačnici postala dostupna za djelotvorno izvršenje naloga za oduzimanje. Imovina se u kontekstu kaznenog postupka također može zamrznuti radi mogućeg kasnijeg povrata ili kako bi se zajamčila naknada štete uzrokovane kaznenim djelom.
- (26) Uz mjere oduzimanja koje tijelima omogućuju da kriminalcima oduzmu predmete ili imovinsku korist pod uvjetom da je donesena pravomoćna osuđujuća presuda, potrebno je omogućiti oduzimanje imovine čija je vrijednost istovjetna vrijednosti takvih predmeta ili takve imovinske koristi kako bi se obuhvatila imovina čija je vrijednost istovjetna vrijednosti predmeta i imovinske koristi stečenih kaznenim djelom ako nije moguće oduzeti takve predmete i takvu imovinsku korist. Države članice mogu definirati oduzimanje imovine istovjetne vrijednosti kao dodatak ili alternativu oduzimanju predmeta ili imovinske koristi, kako je primjereno u skladu s nacionalnim pravom.
- (27) Pri provedbi ove Direktive u pogledu oduzimanja imovine čija vrijednost odgovara vrijednosti predmeta, relevantne odredbe trebale bi se primjenjivati ako je s obzirom na posebne okolnosti slučaja takva mjera razmjerna, posebno uzimajući u obzir vrijednost dotičnih predmeta. Države članice također mogu uzeti u obzir činjenicu je li i u kojoj mjeri osuđenik odgovoran za onemogućavanje oduzimanja predmeta.
- (28) Česta je i raširena praksa osumnjičenika ili optuženika da prenose imovinu ili imovinsku korist informiranoj trećoj strani kako bi izbjegli oduzimanje. Stjecanje treće strane odnosi se na situacije u kojima je, na primjer, treća strana izravno ili neizravno, primjerice preko posrednika, stekla imovinu od osumnjičenika ili optuženika, među ostalim ako je kazneno djelo počinjeno u njezino ime ili za njezinu korist, a optuženik nema imovinu koja se može oduzeti. Takvo oduzimanje trebalo bi biti moguće barem u slučajevima u kojima je utvrđeno da su relevantne treće strane znale ili da su trebale znati da je svrha prijenosa ili stjecanja bilo izbjegavanje oduzimanja. Je li treća strana to znala ili je to trebala znati trebalo bi procijeniti na temelju konkretnih činjenica i okolnosti, među ostalim i na temelju toga da je prijenos izvršen bez naknade ili u zamjenu za iznos koji je u znatnom nerazmjeru s tržišnom vrijednosti, na temelju toga da je imovina prenesena blisko povezanim strankama ili da je ostala pod stvarnom kontrolom osumnjičenika ili optuženika. Prijenosi strankama koje su blisko povezane s osumnjičnikom ili optuženikom mogli bi uključivati prijenose članovima obitelji ili fizičkim osobama koje imaju pravne aranžmane ili bilo koje druge bliske poslovne odnose s osumnjičnikom ili optuženikom ili prijenose pravnim osobama u kojima su osumnjičenik ili optuženik ili član njegove obitelji članovi upravnih, upravljačkih ili nadzornih tijela. Pravila o oduzimanju trećoj

strani trebala bi obuhvaćati i fizičke i pravne osobe, ne dovodeći u pitanje pravo trećih strana na saslušanje, uključujući pravo na potraživanje vlasništva nad dotičnom imovinom. U svakom slučaju, prava *bona fide* trećih strana trebala bi biti zaštićena u skladu s nacionalnim pravom.

- (29) Zločinačke organizacije sudjeluju u širokom rasponu kriminalnih aktivnosti. Mogu postojati situacije u kojima je radi djelotvornog suzbijanja aktivnosti organiziranog kriminala primjereno da nakon osuđujuće kaznene presude za kazneno djelo koje bi moglo dovesti do ekonomske koristi slijedi oduzimanje ne samo imovine povezane s određenim kaznenim djelom, uključujući imovinsku korist ili predmete stečene kaznenim djelom, nego i dodatne imovine za koju sud utvrdi da je stečena kažnjivim postupanjem. Takvo prošireno oduzimanje trebalo bi biti moguće ako se sud uvjerio da je dotična imovina stečena kažnjivim postupanjem, pri čemu se za takvo kažnjivo postupanje ne zahtijeva osuđujuća presuda. Relevantno kažnjivo postupanje može činiti bilo koju vrstu kaznenog djela. Pojedinačna kaznena djela ne moraju se dokazivati, ali sud se mora uvjeriti da je dotična imovina stečena takvim kažnjivim postupanjem. U tom kontekstu sud mora razmotriti specifične okolnosti slučaja, uključujući činjenice i dostupne dokaze na temelju kojih bi se mogla donijeti odluka o proširenom oduzimanju. Činjenica da je imovina osobe u nerazmjeru sa zakonitim prihodom te osobe mogla bi biti jedna od činjenica na temelju kojih sud može zaključiti da je imovina stečena kažnjivim postupanjem. Države članice također bi mogle utvrditi zahtjev u pogledu određenog razdoblja tijekom kojeg se može smatrati da imovina potječe iz kažnjivog postupanja.
- (30) Oduzimanje bi trebalo biti moguće ako pravomoćna osuđujuća presuda nije moguća zbog bolesti, bijega ili smrti osumnjičenika ili optuženika. Oduzimanje bi također trebalo biti moguće ako su rokovi zastare propisani nacionalnim pravom za relevantna kaznena djela kraći od 15 godina i ako su protekli nakon pokretanja kaznenog postupka. Oduzimanje bi u takvim slučajevima trebalo biti dopušteno samo ako je kazneni postupak mogao dovesti do pravomoćne osuđujuće presude za kazneno djelo u slučaju da takve okolnosti nisu postojale barem za kaznena djela koja bi mogla izravno ili neizravno dovesti do znatne ekonomske koristi i ako se sud uvjerio da su predmeti, imovinska korist ili imovina koje se mora oduzeti stečeni kaznenim djelom ili su s njime izravno ili neizravno povezani. U slučajevima bolesti ili bijega, postojanje suđenja u odsutnosti u državama članicama trebalo bi biti dovoljno za usklađenost s obvezom omogućivanja takvog oduzimanja. Važno je podsjetiti da su međunarodna tijela navela potencijal oduzimanja u nedostatku osuđujuće presude za suočavanje s preprekama oduzimanju nezakonite dobiti zbog imuniteta i amnestije.
- (31) Za potrebe ove Direktive bolest bi trebalo tumačiti kao nemogućnost osumnjičenika ili optuženika da prisustvuje kaznenom postupku tijekom duljeg razdoblja, zbog čega postoji rizik da će proteći rokovi za kaznenopravnu odgovornost utvrđeni u nacionalnom pravu i da neće biti moguće nastaviti taj postupak.
- (32) U situacijama u kojima se mjere oduzimanja iz članaka od 12. do 15. ne primjenjuju zbog pravnih ili činjeničnih razloga utvrđenih nacionalnim pravom ipak bi trebalo biti moguće oduzeti identificiranu imovinu ili, ako se nacionalnim pravnim sustavom zahtijeva zamrzavanje, zamrznutu imovinu, u kontekstu istrage povezane s kaznenim djelom na temelju naznaka da je imovina mogla biti stečena kažnjivim postupanjem. Takvu imovinu trebalo bi oduzeti ako se sud uvjerio da je imovina stečena kažnjivim postupanjem počinjenim u okviru zločinačke organizacije i ako bi to postupanje moglo izravno ili neizravno dovesti do znatne ekonomske koristi. Pri utvrđivanju može li kažnjivo postupanje dovesti do znatne ekonomske koristi, države članice u obzir mogu uzeti sve relevantne okolnosti, uključujući način djelovanja, na primjer, ako je uvjet za postojanje kaznenog djela to da je počinjeno u kontekstu organiziranog kriminala ili s namjerom ostvarivanja redovite dobiti od kaznenih djela. Države članice trebale bi omogućiti oduzimanje takvog bogatstva neobjašnjelog podrijetla kad se istraga u kojoj je imovina identificirana odnosi na kazneno djelo obuhvaćeno područjem primjene ove Direktive za koje je zapriječena kazna oduzimanja slobode u najduljem trajanju od najmanje četiri godine. Tim se uvjetom osigurava mogućnost oduzimanja bogatstva neobjašnjelog podrijetla u kaznenim istragama kaznenih djela koja ispunjavaju određeni prag težine.

- (33) Pri primjeni nacionalnih pravila za provedbu ove Direktive nacionalna nadležna tijela mogu odabrati ne naložiti ili ne izvršiti oduzimanje bogatstva neobjašnjelog podrijetla ako bi u dotičnom slučaju primjena pravila utvrđenih u ovoj Direktivi bila očito nerazumna ili nerazmjerna. Države članice također mogu odrediti zahtjev u pogledu određenog razdoblja tijekom kojeg bi se moglo smatrati da imovina potječe iz takvog kažnjivog postupanja. Države članice trebale bi osigurati da se poštuju odgovarajuća postupovna prava pogođene osobe. Prava *bona fide* trećih strana trebala bi biti zaštićena u skladu s nacionalnim pravom.
- (34) Iako dokazivanje pojedinačnih kaznenih djela ne bi trebao biti preduvjet za oduzimanje bogatstva neobjašnjelog podrijetla, mora postojati dovoljno činjenica i okolnosti kako bi se sud uvjerio da je dotična imovina stečena kaznenim djelima. Relevantno kažnjivo postupanje moglo bi činiti bilo koju vrstu kaznenog djela koje je počinjeno u okviru zločinačke organizacije i koje bi moglo dovesti do znatne ekonomske koristi, što ga čini teškim kaznenim djelom. Pri utvrđivanju bi li imovinu trebalo oduzeti nacionalni sudovi trebali bi uzeti u obzir sve relevantne okolnosti slučaja, uključujući dostupne dokaze i specifične činjenice, primjerice da je vrijednost imovine u znatnom nerazmjeru sa zakonitim prihodom osobe. Još jedan relevantan čimbenik moglo bi biti nepostojanje vjerodostojnog zakonitog izvora imovine jer se podrijetlo zakonito stečene imovine obično može objasniti. Također bi mogle biti relevantne povezanost osobe s aktivnostima zločinačke organizacije kao i okolnosti, kao što su situacija u kojoj je imovina pronađena ili naznake sudjelovanja u kriminalnim aktivnostima. Procjena bi se trebala provoditi na pojedinačnoj osnovi, ovisno o okolnostima slučaja. Države članice trebale bi moći odlučiti dopustiti oduzimanje bogatstva neobjašnjelog podrijetla kada je kazneni postupak obustavljen ili bi se takvo oduzimanje trebalo moći naložiti odvojeno od kaznenog postupka koji se vodi u vezi s kaznenim djelom.
- (35) Ova Direktiva ne sprečava države članice da donesu mjere kojima se omogućuje oduzimanje bogatstva neobjašnjelog podrijetla u vezi s drugim kaznenim djelima ili okolnostima. Predmet ove Direktive ograničen je na postupak u kaznenim stvarima te se stoga ova Direktiva ne primjenjuje na mjere oduzimanja u postupku u građanskim stvarima koje su države članice možda provele.
- (36) Praćenje i identifikacija imovine koju treba zamrznuti i oduzeti trebali bi biti mogući čak i nakon pravomoćne osuđujuće presude za kazneno djelo ili nakon postupka koji uključuje oduzimanje koje se ne temelji na osuđujućoj presudi. Time se ne sprečava države članice da utvrde razumne rokove nakon pravomoćne osuđujuće presude ili pravomoćne odluke u postupku koji uključuje oduzimanje koje se ne temelji na osuđujućoj presudi nakon čijeg proteka praćenje i identifikacija više ne bi bili mogući.
- (37) S obzirom na to da se kriminalnim aktivnostima može nanijeti velika šteta žrtvama, ključno je zaštititi njihova prava, uključujući prava na naknadu i povrat. Stoga bi države članice trebale poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se u postupcima praćenja, zamrzavanja i oduzimanja imovine, među ostalim u prekograničnim slučajevima, uzmu u obzir tražbine žrtava za povrat i naknadu štete protiv osobe koja je predmet mjere oduzimanja zbog kaznenog djela. Nadalje, kako bi se olakšali naknada štete i povrat imovine žrtvama, potrebno je olakšati praćenje imovine koja bi mogla postati predmet takvih tražbina, kao i razmjenu informacija između tijela nadležnih za praćenje imovine i tijela nadležnih za donošenje odluka o tražbinama žrtava ili izvršenje takvih odluka.
- (38) Ponovnom upotrebom oduzete imovine u društvene svrhe šalje se jasna poruka društvu u cjelini o važnosti vrijednosti kao što su pravda i zakonitost, potvrđuje se da vladavina prava prevladava u zajednicama koje su izravnije pogođene organiziranim kriminalom i jača otpornost tih zajednica na infiltraciju kriminala u njihovu društvenu i gospodarsku strukturu, kao što je primijećeno u onim državama članicama koje su već usvojile takve mjere ponovne upotrebe. Stoga se države članice potiču da poduzmu potrebne mjere kojima bi omogućile da se oduzeta imovina upotrebljava za javni interes ili u društvene svrhe kako bi se oduzeta imovina mogla zadržati kao državna imovina u svrhe pravosuđa, izvršavanja zakonodavstva, javnih službi te društvene ili gospodarske svrhe ili kako bi se takva oduzeta imovina mogla prenijeti tijelima iz općine ili regije u kojoj se nalazi kako bi je ta tijela mogla upotrebljavati u takve svrhe, među ostalim za dodjelu takve oduzete imovine organizacijama koje provode aktivnosti od društvenog interesa. Upotrebom oduzete imovine u takve svrhe ne dovodi se u pitanje proračunska autonomija država članica.

- (39) Države članice također bi trebale moći upotrebljavati oduzetu imovinu kako bi doprinijele mehanizmima za potporu trećim zemljama pogođenima situacijama zbog kojih su donesene Unijine mjere ograničavanja ako je počinjeno kazneno djelo izravno ili neizravno povezano s tom situacijom. Komisija bi trebala olakšati suradnju među državama članicama i s trećim zemljama te bi mogla pružiti smjernice o najdjelotvornijim postupcima i financijskim mehanizmima dostupnima za potporu takvim trećim zemljama s ciljem promicanja upotrebe oduzetih predmeta, imovinske koristi ili imovine u tu svrhu.
- (40) Države članice potiču se da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi spriječile da osobe osuđene u kaznenom postupku u kojem je imovina zamrznuta steknu imovinu izravno ili neizravno tijekom raspolaganja tom imovinom na temelju naloga za oduzimanje. Takve mjere mogu biti ograničene na imovinu iznad određene vrijednosti i mogu obuhvaćati isključivanje određenih vrsta subjekata iz sudjelovanja u prodaji imovine, zahtijevanje dokumentacije od kupca ili procjenu eventualnih veza kupca s osuđenikom. Države članice mogu primijeniti takve mjere i na prodaju zamrznute imovine.
- (41) Kako bi se osiguralo da imovina koja je ili bi mogla postati predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje zadrži svoju gospodarsku vrijednost, države članice trebale bi uspostaviti djelotvorne mjere upravljanja. Te mjere uključuju učinkovito upravljanje subjektima, kao što su poduzeća, koja bi trebalo očuvati kao poduzeća s trajnim poslovanjem, uz istodobno poduzimanje mjera potrebnih kako bi se osiguralo da osumnjičenik ili optuženik nema izravnu ili neizravnu korist od tekućeg poslovanja takvog subjekta ili, prema potrebi, uz istodobno poduzimanje mjera nadzora u pogledu kontrole takvog subjekta.
- (42) Ako je to opravdano prirodom imovine, uključujući njezinu vrijednost ili potrebu za posebnim uvjetima upravljanja, trebalo bi tijekom pripreme ili najkasnije, bez nepotrebne odgode, nakon izvršenja naloga za zamrzavanje provesti procjenu načina na koji bi se u najvećoj mogućoj mjeri mogli smanjiti troškovi upravljanja i očuvati vrijednost imovine. Cilj je procjene pružiti nadležnim tijelima relevantna razmatranja koja treba uzeti u obzir prije, tijekom ili nakon donošenja ili izvršenja naloga za zamrzavanje. Države članice mogu pružiti smjernice o načinu provedbe takve procjene, uzimajući u obzir okolnosti u vezi s imovinom koju treba zamrznuti i osiguravajući da se procjenom ne ugrozi pravodobno izvršenje naloga za zamrzavanje.
- (43) U situacijama u kojima se može razumno pretpostaviti da je zamrznuta imovina pokvarljiva ili da brzo gubi na vrijednosti, da su njezini troškovi održavanja nerazmjerni njezinoj očekivanoj vrijednosti u trenutku oduzimanja, da je njome preteško upravljati ili da je lako zamjenjiva, države članice trebale bi dopustiti prodaju takve imovine prije konačnog naloga za oduzimanje. U skladu s nacionalnim pravom odluka o prodaji imovine posebne prirode mogla bi podlijevati prethodnom odobrenju nacionalnog nadležnog tijela. Uz iznimku slučajeva u kojima je pogođena osoba pobjegla ili se ne može pronaći, prije donošenja takve odluke države članice trebale bi osigurati da se pogođena osoba obavijesti i da joj se, osim u hitnim slučajevima, pruži mogućnost da bude saslušana prije prodaje. Države članice trebale bi predvidjeti mogućnost žalbe protiv naloga za preliminarnu prodaju. Države članice trebale bi predvidjeti mogućnost da sud suspendira izvršenje takvog naloga, na primjer ako je to potrebno kako bi se zaštitili legitimni interesi pogođene osobe, posebno ako postoji rizik od nepopravljive štete. Države članice ujedno mogu zakonom predvidjeti da žalba ima odgovorni učinak. Države članice trebale bi moći zahtijevati da troškovi upravljanja zamrznutom imovinom idu na teret vlasnika ili stvarnog vlasnika imovine, na primjer kao alternativa za izdavanje naloga za preliminarnu prodaju i u slučaju pravomoćne osuđujuće presude.
- (44) Države članice trebale bi osnovati ili odrediti jedno nadležno tijelo ili više njih koja bi djelovala kao uredi za upravljanje imovinom u svrhu uspostave specijaliziranih tijela zaduženih za upravljanje zamrznutom i oduzetom imovinom kako bi se djelotvorno upravljalo imovinom koja je zamrznuta prije oduzimanja i kako bi se očuvala njezina vrijednost, do donošenja pravomoćne odluke o oduzimanju i raspolaganja imovinom na temelju takve odluke. Ne dovodeći u pitanje unutarnje administrativne strukture država članica, uredi za upravljanje imovinom trebali bi biti jedino tijelo koje upravlja zamrznutom i oduzetom imovinom ili bi trebali pružati potporu decentraliziranim akterima u skladu s upravljanjem uspostavljenim na nacionalnoj razini i podupirati relevantna tijela u planiranju. Ovom se Direktivom ne utvrđuje pravna ili institucionalna priroda uređâ za upravljanje imovinom te se njome ne dovode u pitanje institucionalni sustavi u državama članicama.

- (45) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („EKLP”), kako se tumače u sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava. Ova bi se Direktiva trebala provoditi u skladu s tim pravima i načelima.
- (46) Nalozi za zamrzavanje i oduzimanje imovine znatno utječu na prava osumnjičenika i optuženika, a u određenim slučajevima i na prava trećih strana ili drugih osoba protiv kojih se ne vodi kazneni progon. Ovom bi Direktivom trebalo predvidjeti posebne zaštitne mjere i pravna sredstva kako bi se zajamčila zaštita temeljnih prava takvih osoba u provedbi ove Direktive u skladu s pravom na pošteno suđenje, pravom na djelotvoran pravni lijek i pravom na pretpostavku nedužnosti u skladu s člancima 47. i 48. Povelje.
- (47) Pogođenoj osobi trebalo bi bez nepotrebne odgode dostaviti naloge za zamrzavanje, naloge za oduzimanje i naloge za preliminarnu prodaju. Ipak, države članice trebale bi moći predvidjeti pravo nadležnih tijela da odgode dostavu nalogâ za zamrzavanje pogođenoj osobi zbog potreba istrage. Svrha dostave takvih nalog jest, među ostalim, omogućivanje pogođenoj osobi da ih ospori. Stoga bi prilikom takve dostave u pravilu trebalo navesti razlog ili razloge za dotični nalog. Ako nisu poznati identitet pogođene osobe ili mjesto na kojem se ona nalazi ili ako bi dostava svakoj od pogođenih osoba predstavljala nerazmjerno opterećenje za nadležno tijelo, trebalo bi biti moguće dostavu provesti putem javne objave.
- (48) Pogođena osoba trebala bi imati stvarnu mogućnost osporavanja nalogâ za zamrzavanje, nalogâ za oduzimanje i nalogâ za preliminarnu prodaju. U slučaju naloga za oduzimanje kod kojih postoje svi elementi kaznenog djela, ali osuđujuća kaznena presuda nije moguća, okrivljenik bi prije izdavanja naloga trebao imati mogućnost saslušanja, ako je to moguće. U slučaju nalogâ za oduzimanje na temelju odredaba o proširenom oduzimanju i oduzimanju bogatstva neobjašnjenog podrijetla, okolnosti koje bi pogođena osoba mogla osporiti pri osporavanju naloga za oduzimanje pred sudom trebale bi također uključivati specifične činjenice i dostupne dokaze na temelju kojih se dotična imovina smatra imovinom stečenom kažnjivim postupanjem.
- (49) Pri provedbi ove Direktive države članice mogu predvidjeti da se u iznimnim okolnostima oduzimanje ne bi trebalo naložiti ili izvršiti ako bi to, u skladu s nacionalnim pravom, za pogođenu osobu predstavljalo neopravdane teškoće, na temelju okolnosti dotičnog pojedinačnog slučaja.
- (50) Iako su države članice obvezne osigurati da osobe čija je imovina pogođena mjerama predviđenima u ovoj Direktivi imaju pravo pristupa odvjetniku tijekom cijelog postupka zamrzavanja i oduzimanja, ova Direktiva ne utječe na pravila koja se primjenjuju na pružanje besplatne pravne pomoći.
- (51) Ovu Direktivu trebalo bi provoditi ne dovodeći u pitanje direktive 2010/64/EU⁽¹⁵⁾, 2012/13/EU⁽¹⁶⁾, 2012/29/EU⁽¹⁷⁾, 2013/48/EU⁽¹⁸⁾, 2014/60/EU⁽¹⁹⁾, (EU) 2016/343⁽²⁰⁾, (EU) 2016/800⁽²¹⁾ i (EU) 2016/1919⁽²²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća.

⁽¹⁵⁾ Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26.10.2010., str. 1.).

⁽¹⁶⁾ Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL L 142, 1.6.2012., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14.11.2012., str. 57.).

⁽¹⁸⁾ Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (SL L 294, 6.11.2013., str. 1.).

⁽¹⁹⁾ Direktiva 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 159, 28.5.2014., str. 1.).

⁽²⁰⁾ Direktiva (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11.3.2016., str. 1.).

⁽²¹⁾ Direktiva (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima (SL L 132, 21.5.2016., str. 1.).

⁽²²⁾ Direktiva (EU) 2016/1919 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičene i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga (SL L 297, 4.11.2016., str. 1.).

- (52) Posebno je važno da se u skladu s pravom Unije osigura zaštita osobnih podataka u vezi s obradom podataka na temelju ove Direktive. Odredbe ove Direktive trebale bi stoga biti usklađene s Direktivom (EU) 2016/680. Posebno bi trebalo utvrditi da svi osobni podaci koje razmjenjuju uredi za oduzimanje imovinske koristi moraju ostati ograničeni na kategorije podataka navedene u odjeljku B točki 2. Priloga II. Uredbi (EU) 2016/794. Direktiva (EU) 2016/680 primjenjuje se na obradu osobnih podataka koju za potrebe ove Direktive provode nacionalna nadležna tijela, a osobito uredi za oduzimanje imovinske koristi.
- (53) Posebno je važno da se osigura zaštita osobnih podataka u skladu s pravom Unije u vezi sa svim razmjenama informacija na temelju ove Direktive. U tu se svrhu, u mjeri u kojoj je riječ o obradi osobnih podataka u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, pravila o zaštiti podataka kako su utvrđena u Direktivi (EU) 2016/680 primjenjuju u vezi s mjerama poduzetima na temelju ove Direktive. Direktivom (EU) 2016/680 utvrđuju se pravila o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, u skladu sa skupom načela koja se odnose na obradu osobnih podataka, posebno zakonitost, pravednost i transparentnost, ograničenje svrhe, smanjenje količine podataka, točnost, ograničenje pohrane, integritet i povjerljivost te odgovornost. Kad je to relevantno, osobito s obzirom na obradu osobnih podataka koju u svrhu upravljanja imovinom provode uredi za upravljanje imovinom, primjenjuju se pravila o zaštiti podataka utvrđena u Uredbi (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾.
- (54) Za djelotvoran sustav povrata potrebni su usklađeni naponi niza tijela, među ostalim tijela za izvršavanje zakonodavstva, što uključuje carinska tijela, poreznih tijela i tijela za naplatu poreza u mjeri u kojoj su nadležna u vezi s povratom imovine, ureda za oduzimanje imovinske koristi, pravosudnih tijela i tijela za upravljanje imovinom, uključujući uredi za upravljanje imovinom. Kako bi se osiguralo koordinirano djelovanje svih nadležnih tijela, potrebno je uspostaviti strateški učinkovitiji pristup povratu imovine i promicati snažniju suradnju među relevantnim tijelima te postići jasan pregled rezultata povrata imovine. Također je potrebno osigurati bližu i djelotvorniju suradnju između ureda za oduzimanje imovinske koristi i ureda za upravljanje imovinom i odgovarajućih ureda u drugim državama članicama. U tu svrhu države članice trebale bi donijeti i redovito preispitivati nacionalnu strategiju u području povrata imovine kojom će se voditi mjere povezane s financijskim istragama, zamrzavanjem i oduzimanjem relevantnih predmeta, imovinske koristi ili imovine te upravljanjem njima i konačnim raspolaganjem njima. Države članice mogu odlučiti o odgovarajućem formatu takve strategije, uvažavajući pritom svoj ustavni okvir. Ovom bi Direktivom trebalo utvrditi elemente koje treba uključiti u takvu strategiju, kao što su opis uloga i odgovornosti svih nadležnih tijela uključenih u povrat imovine te aranžmani za koordinaciju i suradnju među njima, bez određivanja konkretne vrste informacija koje treba uključiti u tu strategiju. Nadalje, države članice trebale bi nadležnim tijelima osigurati potrebna sredstva kako bi ona mogla djelotvorno ispunjavati svoje zadaće. Nadležna tijela trebalo bi shvatiti kao tijela kojima je povjereno obavljanje zadaća kako je navedeno u ovoj Direktivi i u skladu s nacionalnim okvirima.
- (55) Države članice trebale bi osigurati da uredi za upravljanje imovinom i, prema potrebi, uredi za oduzimanje imovinske koristi te druga nadležna tijela koja obavljaju zadaće na temelju ove Direktive mogu brzo pribaviti informacije potrebne za učinkovito upravljanje zamrznutom i oduzetom imovinom. U tu bi svrhu države članice trebale uspostaviti učinkovite alate, kao što su jedan ili više registara imovine koja je zamrznuta i oduzeta na temelju ove Direktive.
- (56) Kako bi se provela evaluacija djelotvornosti i učinkovitosti okvira za povrat imovine, upravljanje imovinom i oduzimanje imovine, potrebno je prikupiti i objaviti usporediv minimalan skup odgovarajućih statističkih podataka o zamrzavanju imovine, upravljanju imovinom i oduzimanju imovine.
- (57) Kako bi se pružila potpora Komisiji u vezi s provedbom ove Direktive i olakšala suradnja između uredâ za oduzimanje imovinske koristi i uredâ za upravljanje imovinom te razmijenila najbolja praksa, trebalo bi uspostaviti mrežu suradnje za povrat i oduzimanje imovine. Ta mreža trebala bi se sastojati od predstavnika uredâ za oduzimanje imovinske koristi i uredâ za upravljanje imovinom te bi njome trebali predsjedati Komisija i, prema potrebi, Europol. Komisija bi mogla pozvati predstavnike Eurojusta, Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO) i, prema potrebi, Tijela za suzbijanje pranja novca da sudjeluju na sastancima te mreže.

⁽²³⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

- (58) Organizirane zločinačke skupine djeluju preko granica i stječu sve više imovine u državama članicama koje nisu njihove matične države i u trećim zemljama. S obzirom na transnacionalnu dimenziju organiziranog kriminala međunarodna suradnja ključna je za povrat dobiti i oduzimanje financijske imovine koji kriminalcima omogućuju djelovanje. Države članice trebale bi stoga osigurati da i uredi za oduzimanje imovinske koristi i uredi za upravljanje imovinom surađuju, u najvećoj mogućoj mjeri, s odgovarajućim uredima u trećim zemljama kako bi pratili i identificirali predmete, imovinsku korist ili imovinu koji su ili bi mogli postati predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje u okviru postupka u kaznenim stvarima te kako bi njima upravljali. Važno je da države članice iskoriste postojeće okvire za suradnju te ih se potiče da razviju ili prilagode postojeće bilateralne sporazume, da pristupe postojećim multilateralnim konvencijama ili, ako ne postoje drugi dogovori, da sklope nove bilateralne sporazume. Na mjere poduzete u tom pogledu primjenjuju se pravila o zaštiti podataka utvrđena u Direktivi (EU) 2016/680 i, prema potrebi, u Uredbi (EU) 2016/679.
- (59) Uredi za oduzimanje imovinske koristi i uredi za upravljanje imovinom trebali bi također blisko surađivati s tijelima i agencijama Unije, uključujući Europol, Eurojust i EPPO, u okviru njihovih nadležnosti i u skladu s primjenjivim pravnim okvirom, ako je to potrebno za praćenje i identifikaciju imovine u okviru prekograničnih istraga koje podupiru Europol i Eurojust ili u okviru istraga koje provodi EPPO. Države članice trebale bi, u skladu sa svojim obvezama na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 ⁽²⁴⁾, osigurati da njihovi uredi za oduzimanje imovinske koristi ispunjavaju relevantne obveze utvrđene u Uredbi (EU) 2017/1939.
- (60) Kako bi se osigurali zajedničko razumijevanje i minimalni standardi za praćenje, identifikaciju, zamrzavanje i oduzimanje imovine te upravljanje imovinom, ovom bi se Direktivom trebala utvrditi minimalna pravila za relevantne mjere i povezane zaštitne mjere. Donošenje minimalnih pravila ne sprečava države članice da dodijele opsežnije ovlasti uredima za oduzimanje imovinske koristi ili uredima za upravljanje imovinom ili da predvide opsežnija pravila o zamrzavanju i oduzimanju ili da predvide dodatne zaštitne mjere u okviru nacionalnog prava pod uvjetom da se takvim nacionalnim mjerama i odredbama ne ugrožava cilj ove Direktive.
- (61) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno olakšavanje oduzimanja imovine u okviru postupka u kaznenim stvarima, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (62) S obzirom na to da se ovom Direktivom predviđa sveobuhvatan skup pravila koja bi se preklapala s postojećim pravnim instrumentima, ona bi trebala zamijeniti Zajedničku akciju Vijeća 98/699/PUP ⁽²⁵⁾, Okvirnu odluku Vijeća 2001/500/PUP ⁽²⁶⁾, Okvirnu odluku 2005/212/PUP, Odluku 2007/845/PUP i Direktivu 2014/42/EU u pogledu država članica koje obvezuje ova Direktiva.
- (63) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (64) U skladu s člancima 1. i 2. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

⁽²⁴⁾ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

⁽²⁵⁾ Zajednička akcija 98/699/PUP od 3. prosinca 1998. o pranju novca, utvrđivanju, praćenju, zamrzavanju, pljenidbi i oduzimanju imovine ili imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom, koju je Vijeće usvojilo na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji (SL L 333, 9.12.1998., str. 1.).

⁽²⁶⁾ Okvirna odluka Vijeća 2001/500/PUP od 26. lipnja 2001. o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, pljenidbi i oduzimanju imovine i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima (SL L 182, 5.7.2001., str. 1.).

- (65) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁷⁾ te je on dao mišljenje 19. srpnja 2022. ⁽²⁸⁾,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju minimalna pravila o praćenju, identifikaciji, zamrzavanju i oduzimanju imovine te upravljanju imovinom u okviru postupka u kaznenim stvarima.

Ova se Direktiva primjenjuje ne dovodeći u pitanje mjere zamrzavanja i oduzimanja u okviru postupka u građanskim ili postupka u upravnim stvarima.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na kaznena djela obuhvaćena:
  - (a) Okvirnom odlukom 2008/841/PUP;
  - (b) Direktivom (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁹⁾;
  - (c) Direktivom 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁰⁾;
  - (d) Direktivom 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³¹⁾;
  - (e) Okvirnom odlukom Vijeća 2004/757/PUP ⁽³²⁾;
  - (f) Konvencijom sastavljenom na temelju članka K.3 stavka 2. točke (c) Ugovora o Europskoj uniji o borbi protiv korupcije u kojoj sudjeluju dužnosnici Europskih zajednica ili službenici država članica Europske unije ⁽³³⁾ i Okvirnom odlukom Vijeća 2003/568/PUP ⁽³⁴⁾;
  - (g) Direktivom (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁵⁾;
  - (h) Direktivom (EU) 2019/713 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁶⁾;

⁽²⁷⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁽²⁸⁾ SL C 425, 8.11.2022., str. 2.

⁽²⁹⁾ Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP (SL L 88, 31.3.2017., str. 6.).

⁽³⁰⁾ Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njezinih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP (SL L 101, 15.4.2011., str. 1.).

⁽³¹⁾ Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17.12.2011., str. 1.).

⁽³²⁾ Okvirna odluka Vijeća 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. o utvrđivanju minimalnih odredaba vezanih za elemente kaznenih djela i sankcija u području nezakonite trgovine drogom (SL L 335, 11.11.2004., str. 8.).

⁽³³⁾ SL C 195, 25.6.1997., str. 1.

⁽³⁴⁾ Okvirna odluka Vijeća 2003/568/PUP od 22. srpnja 2003. o borbi protiv korupcije u privatnom sektoru (SL L 192, 31.7.2003., str. 54.).

⁽³⁵⁾ Direktiva (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima (SL L 284, 12.11.2018., str. 22.).

⁽³⁶⁾ Direktiva (EU) 2019/713 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o borbi protiv prijevара i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/413/PUP (SL L 123, 10.5.2019., str. 18.).

- (i) Direktivom 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁷⁾;
- (j) Direktivom 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁸⁾;
- (k) Protokolom protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta ⁽³⁹⁾;
- (l) Direktivom (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁰⁾;
- (m) Direktivom 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴¹⁾ i Direktivom 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴²⁾;
- (n) Okvirnom odlukom 2002/946/PUP i Direktivom Vijeća 2002/90/EZ;
- (o) Direktivom 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴³⁾;
- (p) Direktivom (EU) 2024/1226.

2. Ova se Direktiva primjenjuje na kaznena djela, kako su navedena u članku 1. stavku 1. Okvirne odluke 2008/841/PUP, počinjena u okviru zločinačke organizacije.

3. Ova se Direktiva primjenjuje na sva kaznena djela utvrđena u drugim pravnim aktima Unije ako se u takvim pravnim aktima predviđa da se ova Direktiva primjenjuje na ta kaznena djela.

4. Odredbe iz poglavlja II. o praćenju i identifikaciji predmeta, imovinske koristi ili imovine primjenjuju se na sva kaznena djela kako su definirana u nacionalnom pravu za koja je zapriječena kazna oduzimanja slobode u trajanju od najmanje godinu dana ili za koja se može odrediti pritvor u trajanju od najmanje godinu dana.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „imovinska korist” znači svaka ekonomska korist izravno ili neizravno stečena kaznenim djelom koja se sastoji od bilo kojeg oblika imovine i uključuje svako naknadno ponovno ulaganje ili preoblikovanje izravne imovinske koristi i svaku pogodnost koja ima određenu vrijednost;
2. „imovina” znači imovina bilo koje vrste, neovisno o tome je li materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, uključujući kriptoomovinu, kao i pravni dokumenti ili instrumenti u bilo kojem obliku kojima se dokazuje pravna osnova stjecanja takve imovine ili interes u takvoj imovini;
3. „predmeti” znači bilo koja imovina koja se upotrijebila ili se namjerava upotrijebiti, na bilo koji način, u cijelosti ili djelomično, za počinjenje kaznenog djela;
4. „praćenje i identifikacija” znači svaka istraga koju provode nadležna tijela radi utvrđivanja predmeta, imovinske koristi ili imovine koji bi mogli biti stečeni kriminalnim aktivnostima;
5. „zamrzavanje” znači privremena zabrana prijenosa, uništenja, prenamjene imovine, raspolaganja imovinom ili premještanja imovine odnosno privremeno čuvanje imovine ili kontrola nad njom;

⁽³⁷⁾ Direktiva 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirnu odluku Vijeća 2000/383/PUP (SL L 151, 21.5.2014., str. 1.).

⁽³⁸⁾ Direktiva 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijske sustave i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP (SL L 218, 14.8.2013., str. 8.).

⁽³⁹⁾ SL L 89, 25.3.2014., str. 10.

⁽⁴⁰⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

⁽⁴¹⁾ Direktiva 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava (SL L 328, 6.12.2008., str. 28.).

⁽⁴²⁾ Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za kažnjiva djela onečišćenja (SL L 255, 30.9.2005., str. 11.).

⁽⁴³⁾ Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta (Direktiva o zlouporabi tržišta) (SL L 173, 12.6.2014., str. 179.).

6. „oduzimanje” znači konačna zapljena imovine koju je naložio sud u vezi s kaznenim djelom;
7. „zločinačka organizacija” znači zločinačka organizacija kako je definirana u članku 1. točki 1. Okvirne odluke 2008/841/PUP;
8. „žrtva” znači žrtva kako je definirana u članku 2. stavku 1. točki (a) Direktive 2012/29/EU ili pravna osoba, kako je definirana u nacionalnom pravu, koja je pretrpjela štetu ili ekonomski gubitak kao izravnu posljedicu bilo kojeg od kaznenih djela obuhvaćenih područjem primjene ove Direktive;
9. „stvarni vlasnik” znači stvarni vlasnik kako je definiran u članku 3. točki 6. Direktive (EU) 2015/849;
10. „pogođena osoba” znači:
  - (a) fizička ili pravna osoba protiv koje je izdan nalog za zamrzavanje ili oduzimanje;
  - (b) fizička ili pravna osoba u čijem je vlasništvu imovina koja je predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje;
  - (c) treća strana čijim se pravima u vezi s imovinom koja je predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje izravno nanosi šteta tim nalogom; ili
  - (d) fizička ili pravna osoba čija imovina podliježe preliminarnoj prodaji na temelju članka 21. ove Direktive.

POGLAVLJE II.

Praćenje i identifikacija

Članak 4.

Istrage radi praćenja imovine

1. Kako bi se olakšala prekogranična suradnja, države članice poduzimaju mjere za omogućivanje brzog praćenja i identifikacije predmeta i imovinske koristi ili imovine koji su ili bi mogli predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje tijekom postupka u kaznenim stvarima.
2. Imovina navedena u stavku 1. uključuje i imovinu koja je ili bi mogla predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje u skladu s člankom 10. stavkom 2. Direktive (EU) 2024/1226.
3. Ako se pokrene istraga u vezi s kaznenim djelom koje bi moglo dovesti do znatne ekonomske koristi, nadležna tijela odmah provode istrage radi praćenja imovine na temelju stavka 1. Države članice mogu ograničiti područje primjene takvih istraga radi praćenja imovine na istrage kaznenih djela koja bi mogla biti počinjena u okviru zločinačke organizacije.

Članak 5.

Uredi za oduzimanje imovinske koristi

1. Svaka država članica osniva barem jedan ured za oduzimanje imovinske koristi kako bi se olakšala prekogranična suradnja u istragama radi praćenja imovine.
2. Uredi za oduzimanje imovinske koristi imaju sljedeće zadaće:
  - (a) praćenje i identifikaciju predmeta, imovinske koristi ili imovine kad god je to potrebno kako bi se pružila potpora drugim nacionalnim nadležnim tijelima odgovornima za istrage radi praćenja imovine na temelju članka 4. ili Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO);
  - (b) praćenje i identifikaciju predmeta, imovinske koristi ili imovine koji su ili bi mogli postati predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje koji je izdalo nadležno tijelo u drugoj državi članici;
  - (c) suradnju i razmjenu informacija s uredima za oduzimanje imovinske koristi u drugim državama članicama i s EPPO-om prilikom praćenja i identifikacije predmeta, imovinske koristi ili imovine koji su ili bi mogli postati predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje.

3. Kako bi obavljali svoje zadaće na temelju stavka 2. točke (b), uredi za oduzimanje imovinske koristi imaju pravo zahtijevati od relevantnih nadležnih tijela, u skladu s nacionalnim pravom, da surađuju s njima ako je to potrebno radi praćenja i identifikacije predmeta, imovinske koristi ili imovine.

4. Uredi za oduzimanje imovinske koristi ovlašteni su za praćenje i identifikaciju imovine osoba i subjekata koji podliježu Unijinim mjerama ograničavanja ako je to potrebno kako bi se olakšalo otkrivanje kaznenih djela iz članka 2. stavka 1. točke (p) ove Direktive, na zahtjev nacionalnih nadležnih tijela koji je utemeljen na naznakama i opravdanim razlozima za sumnju da je počinjeno kazneno djelo iz članka 3. Direktive (EU) 2024/1226. Takvim ovlastima ne dovode se u pitanje relevantni postupovni zahtjevi i relevantna postupovna jamstva utvrđeni nacionalnim postupovnim pravom, uključujući pravila o pokretanju kaznenog postupka ili, prema potrebi, zahtjev u pogledu pribavljanja sudskog odobrenja.

Članak 6.

Pristup informacijama

1. Za potrebe obavljanja zadaća iz članka 5. države članice osiguravaju da uredi za oduzimanje imovinske koristi imaju pristup informacijama iz ovog članka u mjeri u kojoj su takve informacije potrebne za praćenje i identifikaciju predmeta, imovinske koristi ili imovine.

2. Države članice osiguravaju da uredi za oduzimanje imovinske koristi imaju neodgodiv i izravan pristup sljedećim informacijama, pod uvjetom da su takve informacije pohranjene u centraliziranim ili međusobno povezanim bazama podataka ili registrima koje vode tijela javne vlasti:

- (a) nacionalnim registrima nekretnina ili elektroničkim sustavima za dohvat podataka te zemljišnim i katastarskim registrima;
- (b) nacionalnim registrima o državljanstvu i stanovništvu, koji obuhvaćaju fizičke osobe;
- (c) nacionalnim registrima motornih vozila, zrakoplova i plovila;
- (d) komercijalnim registrima, uključujući poslovne registre i registre trgovačkih društava;
- (e) nacionalnim registrima stvarnog vlasništva u skladu s Direktivom (EU) 2015/849 i podacima dostupnima s pomoću međupovezanosti registara stvarnog vlasništva u skladu s tom direktivom;
- (f) centraliziranim registrima bankovnih računa u skladu s Direktivom (EU) 2019/1153.

3. Za potrebe stavka 1. države članice osiguravaju da uredi za oduzimanje imovinske koristi mogu brzo pribaviti, ili odmah i izravno ili na zahtjev, sljedeće informacije:

- (a) fiskalne podatke, uključujući podatke poreznih tijela;
- (b) nacionalne podatke o socijalnom osiguranju;
- (c) relevantne informacije koje posjeduju tijela nadležna za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili kazneni progon kaznenih djela;
- (d) informacije o hipotekama i zajmovima;
- (e) informacije koje se nalaze u bazama podataka o nacionalnoj valuti i bazama podataka o deviznim tečajevima;
- (f) informacije o vrijednosnim papirima;
- (g) carinske podatke, među ostalim o prekograničnim fizičkim prijenosima gotovine;
- (h) informacije o godišnjim financijskim izvještajima trgovačkih društava;
- (i) informacije o elektroničkim prijenosima i stanju računa;
- (j) informacije o računima kriptoomovine i prijenosima kriptoomovine kako su definirani u članku 3. Uredbe (EU) 2023/1113 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴⁴⁾;

⁽⁴⁴⁾ Uredba (EU) 2023/1113 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o informacijama koje se prilažu prijenosima novčanih sredstava i određene kriptoomovine i o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 (SL L 150, 9.6.2023., str. 1.).

(k) u skladu s pravom Unije, podatke pohranjene u viznom informacijskom sustavu (VIS), Schengenskom informacijskom sustavu (SIS II), sustavu ulaska/izlaska (EES), Europskom sustavu za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i Europskom informacijskom sustavu kaznene evidencije za državljane trećih zemalja (ECRIS-TCN).

4. Ako informacije iz stavaka 2. i 3. nisu pohranjene u centraliziranim ili međusobno povezanim bazama podataka ili registrima koje vode tijela javne vlasti, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da uredi za oduzimanje imovinske koristi mogu brzo pribaviti te informacije iz relevantnih institucija drugim sredstvima, na pojednostavnjen i standardiziran način.

5. Države članice mogu odlučiti da je za pristup informacijama iz stavka 3. točaka (a), (b) i (c) potreban obrazloženi zahtjev i da se takav zahtjev može odbiti ako bi dostavljanje zatraženih informacija:

(a) ugrozilo uspjeh istrage koja je u tijeku;

(b) bilo u očitom nerazmjeru s legitimnim interesima fizičke ili pravne osobe s obzirom na svrhe u koje je zatražen pristup; ili

(c) obuhvaćalo informacije koje je dostavila druga država članica ili treća zemlja, a nije moguće pribaviti suglasnost za daljnji prijenos tih informacija.

6. Pristupom informacijama iz ovog članka ne dovode se u pitanje postupovna jamstva utvrđena nacionalnim pravom, uključujući, prema potrebi, zahtjev u pogledu pribavljanja sudskog odobrenja.

Članak 7.

Uvjeti za pristup uredâ za oduzimanje imovinske koristi informacijama

1. Informacijama iz članka 6. na pojedinačnoj osnovi samo ako je to potrebno i razmjerno za obavljanje zadaća na temelju članka 5. pristupa osoblje koje je posebno imenovano i ovlašteno za pristupanje takvim informacijama.

2. Države članice osiguravaju da osoblje uredâ za oduzimanje imovinske koristi poštuje pravila o povjerljivosti i čuvanju poslovne tajne kako su predviđena primjenjivim nacionalnim pravom i pravnom stečevinom Unije u području zaštite podataka. Države članice osiguravaju da osoblje uredâ za oduzimanje imovinske koristi ima potrebne specijalizirane vještine i sposobnosti za djelotvorno obavljanje svojih funkcija.

3. Države članice osiguravaju uspostavu odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera radi osiguravanja razine sigurnosti koja odgovara riziku obrade podataka kako bi uredi za oduzimanje imovinske koristi mogli pristupiti informacijama iz članka 6. i pretraživati ih.

Članak 8.

Praćenje pristupa i pretraživanja koje provode uredi za oduzimanje imovinske koristi

Države članice osiguravaju da se zapisi aktivnosti pristupa i pretraživanja koje provode uredi za oduzimanje imovinske koristi na temelju ove Direktive bilježe u skladu s člankom 25. Direktive (EU) 2016/680.

Članak 9.

Razmjena informacija

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da njihovi uredi za oduzimanje imovinske koristi, na zahtjev ureda za oduzimanje imovinske koristi u drugoj državi članici, dostave sve informacije kojima ti uredi za oduzimanje imovinske koristi imaju pristup i koje su potrebne za obavljanje zadaća na temelju članka 5. ureda za oduzimanje imovinske koristi koji je podnio zahtjev za te informacije („ured za oduzimanje imovinske koristi koji je podnio zahtjev za informacije”). Moguće je dostaviti samo one kategorije osobnih podataka koje su navedene na popisu u odjeljku B stavku 2. Priloga II. Uredbi (EU) 2016/794, osim forenzičkih identifikacijskih informacija navedenih u odjeljku B stavku 2. točki (c) podtočki v. tog priloga.

Svi osobni podaci koje se mora dostaviti utvrđuju se na pojedinačnoj osnovi s obzirom na ono što je potrebno za obavljanje zadaća na temelju članka 5., i u skladu s Direktivom (EU) 2016/680.

2. Pri podnošenju zahtjeva na temelju stavka 1. ured za oduzimanje imovinske koristi koji je podnio zahtjev za informacije navodi što je moguće preciznije sljedeće:

- (a) predmet zahtjeva;
- (b) razloge za zahtjev, uključujući relevantnost zatraženih informacija za praćenje i identifikaciju relevantne imovine;
- (c) prirodu postupka;
- (d) vrstu kaznenog djela na koji se zahtjev odnosi;
- (e) vezu između postupka i države članice u kojoj se nalazi ured za oduzimanje imovinske koristi kojem je dostavljen zahtjev za informacije;
- (f) pojedinosti o ciljanoj ili traženoj imovini, kao što su bankovni računi, nekretnine, vozila, plovila, zrakoplovi, trgovačka društva i druga imovina visoke vrijednosti;
- (g) ako je to potrebno za identifikaciju fizičkih ili pravnih osoba za koje se pretpostavlja da su uključene, sve identifikacijske isprave, ako su dostupne, pojedinosti kao što su ime, državljanstvo, boravište, nacionalni identifikacijski brojevi ili brojevi socijalnog osiguranja, adrese, datum i mjesto rođenja, datum upisa u registar, zemlja poslovnog nastana, dioničari, sjedište i društva kćeri, prema potrebi;
- (h) ako je primjenjivo, razloge za hitnost zahtjeva.

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile da njihovi uredi za oduzimanje imovinske koristi dostave informacije uredu za oduzimanje imovinske koristi u drugoj državi članici bez podnošenja zahtjeva u tu svrhu ako su ti uredi upoznati s informacijama o predmetima, imovinskoj koristi ili imovini koje smatraju potrebnima za obavljanje zadaća na temelju članka 5. ureda za oduzimanje imovinske koristi te druge države članice. Pri dostavljanju takvih informacija uredi za oduzimanje imovinske koristi navode razloge zbog kojih se dostavljene informacije smatraju potrebnima.

4. Osim ako ured za oduzimanje imovinske koristi koji dostavlja informacije na temelju stavka 1. ili stavka 3. navede drukčije, dostavljene informacije mogu se predložiti kao dokaz nacionalnom sudu ili nadležnom tijelu države članice u kojoj se nalazi ured za oduzimanje imovinske koristi koji prima te informacije, u skladu s postupcima predviđenima nacionalnim pravom, što uključuje postupovna pravila o dopuštenosti dokaza u postupku u kaznenim stvarima u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i s obvezama država članica kako je utvrđeno u članku 6. Ugovora o Europskoj uniji.

5. Države članice osiguravaju da uredi za oduzimanje imovinske koristi imaju izravan pristup mrežnoj aplikaciji za sigurnu razmjenu informacija (SIENA) i upotrebljavaju posebna polja namijenjena uredima za oduzimanje imovinske koristi u SIENA-i koja odgovaraju informacijama koje se zahtijevaju na temelju stavka 2. ili, ako je to potrebno, iznimno, druge sigurne kanale za razmjenu informacija na temelju ovog članka.

6. Uredi za oduzimanje imovinske koristi mogu odbiti dostaviti informacije uredu za oduzimanje imovinske koristi koji je podnio zahtjev za informacije ako postoje činjenični razlozi za pretpostavku da bi dostavljanje informacija:

- (a) naštetilo temeljnim interesima nacionalne sigurnosti države članice u kojoj se nalazi ured za oduzimanje imovinske koristi kojem je dostavljen zahtjev za informacije;
- (b) ugrozilo istragu ili operaciju prikupljanja obavještajnih podataka o kaznenim djelima koje su u tijeku ili predstavljalo neposrednu prijetnju životu ili tjelesnom integritetu osobe; ili
- (c) bilo očito nerazmjerno ili irelevantno s obzirom na svrhe u koje su informacije zatražene.

7. Ako ured za oduzimanje imovinske koristi na temelju stavka 6. odbije dostaviti informacije uredu za oduzimanje imovinske koristi koji je podnio zahtjev za informacije, država članica u kojoj se nalazi ured za oduzimanje imovinske koristi kojem je podnesen zahtjev za informacije poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se unaprijed navedu razlozi za odbijanje i da se unaprijed provede savjetovanje s uredom za oduzimanje imovinske koristi koji je podnio zahtjev za informacije. Odbijanja se smiju odnositi samo na dio zatraženih informacija s kojima su povezani razlozi utvrđeni u stavku 6. i ne smiju utjecati na obvezu dostavljanja drugih dijelova tih informacija, ako je primjenjivo, u skladu s ovom Direktivom.

Članak 10.**Rokovi za dostavljanje informacija**

1. Države članice osiguravaju da uredi za oduzimanje imovinske koristi odgovaraju na zahtjeve za informacije podnesene na temelju članka 9. stavka 1. što prije, a u svakom slučaju u sljedećim rokovima:
  - (a) sedam kalendarskih dana za sve zahtjeve koji nisu hitni;
  - (b) osam sati za hitne zahtjeve koji se odnose na informacije iz članka 6. koje su pohranjene u bazama podataka i registrima kojima ti uredi za oduzimanje imovinske koristi imaju izravan pristup;
  - (c) tri kalendarska dana za hitne zahtjeve koji se odnose na informacije kojima ti uredi za oduzimanje imovinske koristi nemaju izravan pristup.
2. Ako informacije zatražene na temelju stavka 1. točke (b) nisu izravno dostupne ili zahtjev podnesen na temelju stavka 1. točke (a) nameće nerazmjerno opterećenje za ured za oduzimanje imovinske koristi kojem je dostavljen zahtjev za informacije, taj ured za oduzimanje imovinske koristi može odgoditi dostavljanje informacija. U takvom slučaju ured za oduzimanje imovinske koristi kojem je dostavljen zahtjev za informacije odmah obavješćuje ured za oduzimanje imovinske koristi koji je podnio zahtjev za informacije o toj odgodi i dostavlja zatražene informacije što prije i u roku od sedam dana od početnog roka utvrđenog na temelju stavka 1. točke (a) ili u roku od tri dana od početnog roka utvrđenog na temelju stavka 1. točaka (b) i (c).
3. Rokovi utvrđeni u stavku 1. počinju teći čim se zaprimi zahtjev za informacije.

POGLAVLJE III.**Zamrzavanje i oduzimanje****Članak 11.****Zamrzavanje**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile zamrzavanje imovine koje je potrebno kako bi se osiguralo moguće oduzimanje te imovine na temelju članaka od 12. do 16. Mjere zamrzavanja sastoje se od naloga za zamrzavanje i hitnih mjera.
2. Hitne mjere poduzimaju se prema potrebi kako bi se sačuvala imovina do izdavanja naloga za zamrzavanje. Ako hitne mjere nisu u obliku naloga za zamrzavanje, države članice ograničavaju privremeno trajanje tih hitnih mjera.
3. Ne dovodeći u pitanje ovlasti drugih nadležnih tijela, države članice omogućuju uredima za oduzimanje imovinske koristi poduzimanje hitnih mjera na temelju stavka 2. ako postoji neposredna opasnost od nestanka imovine koju su ti uredi pratili i identificirali pri obavljanju svojih zadaća na temelju članka 5. stavka 2. točke (b). Trajanje takvih hitnih mjera ne smije premašiti sedam radnih dana.
4. Države članice osiguravaju da mjere zamrzavanja poduzima samo nadležno tijelo i da su razlozi za takve mjere navedeni u relevantnoj odluci ili zabilježeni u spisu predmeta ako mjera zamrzavanja nije naložena u pisanom obliku.
5. Nalog za zamrzavanje ostaje na snazi samo onoliko dugo koliko je potrebno da se sačuva imovina s ciljem mogućeg naknadnog oduzimanja. Zamrznuta imovina koja nije naknadno oduzeta odmrzava se bez nepotrebne odgode. Uvjeti ili postupovna pravila u skladu s kojima se takva imovina odmrzava utvrđuju se nacionalnim pravom.

Članak 12.**Oduzimanje**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile oduzimanje, u cijelosti ili djelomično, predmeta i imovinske koristi ostvarenih kaznenim djelom pod uvjetom da je za njega donesena pravomoćna osuđujuća presuda koja može biti donesena i u suđenju u odsutnosti.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile oduzimanje imovine čija vrijednost odgovara predmetima ili imovinskoj koristi ostvarenima kaznenim djelom pod uvjetom da je za njega donesena pravomoćna osuđujuća presuda koja može biti donesena i u suđenju u odsutnosti. Takvo oduzimanje može biti dodatak ili alternativa oduzimanju na temelju stavka 1.

Članak 13.

Oduzimanje od treće strane

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile oduzimanje imovinske koristi ili druge imovine čija vrijednost odgovara imovinskoj koristi koju je osumnjičenik ili optuženik izravno ili neizravno prenio trećim stranama ili koju su treće strane stekle od osumnjičenika ili optuženika.

Oduzimanje imovinske koristi ili druge imovine kako je navedeno u prvom podstavku moguće je ako je nacionalni sud na temelju konkretnih činjenica i okolnosti slučaja utvrdio da su relevantne treće strane znale ili su trebale znati da je svrha prijenosa ili stjecanja bila izbjegavanje oduzimanja. Takve činjenice i okolnosti uključuju sljedeće situacije:

- (a) prijenos ili stjecanje izvršeni su bez naknade ili u zamjenu za iznos koji je očito nerazmjernan tržišnoj vrijednosti imovine; ili
- (b) imovina je prenesena na blisko povezane stranke, a ostala je pod stvarnom kontrolom osumnjičenika ili optuženika.

2. Stavkom 1. ne dovode se u pitanje prava *bona fide* trećih strana.

Članak 14.

Prošireno oduzimanje

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile oduzimanje, u cijelosti ili djelomično, imovine koja pripada osobi osuđenoj za kazneno djelo ako bi počinjeno kazneno djelo moglo izravno ili neizravno dovesti do ekonomske koristi i ako se nacionalni sud uvjerio da je imovina stečena kažnjivim postupanjem.

2. Pri utvrđivanju je li dotična imovina stečena kažnjivim postupanjem uzimaju se u obzir sve okolnosti slučaja, uključujući specifične činjenice i dostupne dokaze, na primjer činjenicu da je vrijednost imovine u nerazmjeru sa zakonitim prihodom osuđenika.

3. Za potrebe ovog članka pojam „kazneno djelo” uključuje barem kaznena djela navedena u članku 2. stavicama od 1. do 3. ako je za takva kaznena djela zapriječena kazna oduzimanja slobode u najduljem trajanju od najmanje četiri godine.

Članak 15.

Oduzimanje koje se ne temelji na osuđujućoj presudi

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi pod uvjetima utvrđenima u stavku 2. ovog članka omogućile oduzimanje predmeta, imovinske koristi ili imovine kako je navedeno u članku 12. ili imovinske koristi ili imovine koja je prenesena trećim stranama kako je navedeno u članku 13. ako je kazneni postupak pokrenut, ali se nije mogao nastaviti zbog jedne ili više sljedećih okolnosti:

- (a) bolesti osumnjičenika ili optuženika;
- (b) bijega osumnjičenika ili optuženika;
- (c) smrti osumnjičenika ili optuženika;
- (d) rok zastare za relevantno kazneno djelo propisan nacionalnim pravom kraći je od 15 godina i protekao je nakon pokretanja kaznenog postupka.

2. Oduzimanje bez prethodne osuđujuće presude na temelju ovog članka ograničeno je na slučajeve u kojima je da okolnosti utvrđene u stavku 1. nisu postojale relevantni kazneni postupak mogao dovesti do osuđujuće kaznene presude barem za kaznena djela koja bi mogla izravno ili neizravno dovesti do znatne ekonomske koristi i ako se nacionalni sud uvjerio da su predmeti, imovinska korist ili imovina koje treba oduzeti stečeni dotičnim kaznenim djelom ili su s njime izravno ili neizravno povezani.

Članak 16.

Oduzimanje bogatstva neobjašnjelog podrijetla koje je povezano s kažnjivim postupanjem

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi u slučajevima, u kojima se u skladu s nacionalnim pravom mjere oduzimanja iz članaka od 12. do 15. ne mogu primijeniti, omogućile oduzimanje imovine identificirane u kontekstu istrage u vezi s kaznenim djelom, pod uvjetom da se nacionalni sud uvjerio da je identificirana imovina stečena kažnjivim postupanjem počinjenim u okviru zločinačke organizacije i da bi to kažnjivo postupanje moglo izravno ili neizravno dovesti do znatne ekonomske koristi.

2. Pri utvrđivanju bi li trebalo oduzeti imovinu iz stavka 1. uzimaju se u obzir sve okolnosti slučaja, uključujući dostupne dokaze i specifične činjenice koje mogu uključivati:

(a) da je vrijednost imovine u znatnom nerazmjeru sa zakonitim prihodom pogođene osobe;

(b) da ne postoji vjerodostojan zakonit izvor imovine;

(c) da je pogođena osoba povezana s osobama povezanim sa zločinačkom organizacijom.

3. Stavkom 1. ne dovode se u pitanje prava *bona fide* trećih strana.

4. Za potrebe ovog članka pojam „kazneno djelo” uključuje kaznena djela navedena u članku 2. stavcima od 1. do 3. ako je za takva kaznena djela zapriječena kazna oduzimanja slobode u najduljem trajanju od najmanje četiri godine.

5. Države članice mogu predvidjeti da se oduzimanje bogatstva neobjašnjelog podrijetla u skladu s ovim člankom provodi samo ako je imovina koju treba oduzeti prethodno zamrznuta u kontekstu istrage povezane s kaznenim djelom počinjenim u okviru zločinačke organizacije.

Članak 17.

Djelotvorno oduzimanje i izvršenje

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile praćenje i identifikaciju imovine koju treba zamrznuti i oduzeti čak i nakon pravomoćne osuđujuće presude za kazneno djelo ili nakon postupka za oduzimanje na temelju članaka 15. i 16.

2. Za potrebe stavka 1. države članice osiguravaju da nadležna tijela mogu upotrebljavati alate za praćenje i identifikaciju koji su jednako djelotvorni kao oni dostupni za praćenje i zamrzavanje imovine na temelju poglavlja II. ove Direktive.

3. Države članice mogu sklopiti sporazume o podjeli troškova s drugim državama članicama kojima se uređuje izvršenje naloga za zamrzavanje i oduzimanje.

Članak 18.

Naknada žrtvama

1. Ako žrtve zbog počinjenog kaznenog djela imaju tražbine prema osobi koja je predmet mjere oduzimanja predviđene ovom Direktivom, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se takve tražbine uzmu u obzir u relevantnim postupcima praćenja, zamrzavanja i oduzimanja imovine.

2. Države članice omogućuju nadležnim tijelima odgovornima za istrage radi praćenja imovine na temelju članka 4. da na zahtjev tijelima odgovornima za donošenje odluka o tražbinama za povrat i naknadu štete ili za izvršenje takvih odluka dostave sve informacije o identificiranoj imovini koje bi mogle biti relevantne u svrhu takvih tražbina. Države članice također mogu nadležnim tijelima odgovornima za istrage radi praćenja imovine na temelju članka 4. omogućiti da takve informacije dostave čak i kada takav zahtjev nije podnesen.

3. Države članice osiguravaju da uredi za oduzimanje imovinske koristi mogu pratiti i identificirati predmete i imovinsku korist ili imovinu koji su ili bi mogli postati predmet odluke o naknadi ili povratu imovine žrtvi, barem kada uredi za oduzimanje imovinske koristi djeluju u prekograničnim slučajevima u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) i kada je odluku donio sud nadležan u kaznenim stvarima u drugoj državi članici tijekom kaznenog postupka.

4. Ako žrtva ima pravo na povrat imovine koja je ili bi mogla postati predmet mjere oduzimanja predviđene ovom Direktivom, države članice poduzimaju potrebne mjere za povrat dotične imovine žrtvi, pod uvjetima utvrđenima u članku 15. Direktive 2012/29/EU.

5. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se izvršenjem mjera oduzimanja predviđenih ovom Direktivom ne dovode u pitanje prava žrtava na dobivanje naknade. Države članice mogu odlučiti ograničiti takve mjere na situacije u kojima zakonita imovina počinitelja nije dovoljna za pokrivanje ukupnog iznosa naknade.

Članak 19.

Daljnja upotreba oduzete imovine

1. Države članice potiču se da poduzmu potrebne mjere kako bi omogućile da se oduzeta imovina, prema potrebi, upotrebljava za javni interes ili u društvene svrhe.

2. Ne dovodeći u pitanje primjenjivo međunarodno pravo, države članice mogu predmete, imovinsku korist ili imovinu koji su oduzeti u vezi s kaznenim djelima iz Direktive (EU) 2024/1226 upotrijebiti za doprinos mehanizmima za potporu trećim zemljama pogođenima situacijama zbog kojih su donesene Unijine mjere ograničavanja, posebno u slučajevima agresivnog rata. Komisija može pružiti smjernice o aranžmanima za takve doprinose.

POGLAVLJE IV.

Upravljanje

Članak 20.

Upravljanje imovinom i planiranje

1. Države članice donose odgovarajuće mjere kako bi osigurale učinkovito upravljanje subjektima, kao što su poduzeća, koja se moraju očuvati kao poduzeća s trajnim poslovanjem.

2. Države članice potiču se da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi spriječile da osobe osuđene u kaznenom postupku u kojem je imovina zamrznuta steknu imovinu tijekom raspolaganja tom imovinom na temelju naloga za oduzimanje.

3. Države članice osiguravaju učinkovito upravljanje zamrznutom i oduzetom imovinom do raspolaganja tom imovinom na temelju naloga za oduzimanje.

4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela odgovorna za upravljanje zamrznutom imovinom, ako je to opravdano prirodom imovine, procjenjuju specifične okolnosti imovine koja može postati predmet naloga za oduzimanje kako bi se njezini procijenjeni troškovi upravljanja sveli na najmanju moguću mjeru i kako bi se očuvala vrijednost takve imovine do raspolaganja njome. Takva se procjena provodi pri izradi naloga za zamrzavanje ili, najkasnije, bez nepotrebne odgode nakon izvršenja naloga za zamrzavanje.

5. Države članice mogu zahtijevati da troškovi upravljanja zamrznutom imovinom barem djelomično idu na teret stvarnog vlasnika.

Članak 21.

Preliminarna prodaja

1. Države članice osiguravaju da se imovina koja je predmet naloga za zamrzavanje može prenijeti ili prodati prije konačnog naloga za oduzimanje u jednoj od sljedećih okolnosti ili više njih:

(a) imovina koja je predmet zamrzavanja pokvarljiva je ili brzo gubi na vrijednosti;

- (b) troškovi skladištenja ili održavanja imovine nerazmjerni su njezinoj tržišnoj vrijednosti;
- (c) za upravljanje imovinom potrebni su posebni uvjeti i stručno znanje koje nije lako dostupno.

2. Države članice osiguravaju da se pri izdavanju naloga za preliminarnu prodaju uzmu u obzir interesi pogođene osobe, među ostalim i pitanje je li imovina koju treba prodati lako zamjenjiva. Uz iznimku slučajeva u kojima je pogođena osoba pobjegla ili se ne može pronaći, države članice osiguravaju da se pogođena osoba obavijesti i da joj se, osim u hitnim slučajevima, pruži mogućnost da bude saslušana prije prodaje. Pogođenoj osobi omogućuje se da zatraži prodaju imovine.

3. Prihodi od preliminarne prodaje osiguravaju se dok se ne donese sudska odluka o oduzimanju.

Članak 22.

Uredi za upravljanje imovinom

1. Svaka država članica osniva ili određuje barem jedno nadležno tijelo koje djeluje kao ured za upravljanje imovinom za potrebe upravljanja zamrznutom i oduzetom imovinom do raspolaganja tom imovinom na temelju naloga za oduzimanje.
2. Uredi za upravljanje imovinom imaju sljedeće zadaće:
  - (a) osiguravanje učinkovitog upravljanja zamrznutom i oduzetom imovinom, izravnim upravljanjem zamrznutom i oduzetom imovinom ili pružanjem potpore i stručnog znanja drugim nadležnim tijelima odgovornima za upravljanje zamrznutom i oduzetom imovinom i planiranje u skladu s člankom 20. stavkom 4.;
  - (b) suradnju s drugim nadležnim tijelima odgovornima za praćenje, identifikaciju, zamrzavanje i oduzimanje imovine na temelju ove Direktive;
  - (c) suradnju s drugim nadležnim tijelima odgovornima za upravljanje zamrznutom i oduzetom imovinom u prekograničnim predmetima.

POGLAVLJE V.

Zaštitne mjere

Članak 23.

Obveza obavješćivanja pogođenih osoba

Države članice osiguravaju da se pogođenoj osobi bez nepotrebne odgode dostave nalozi za zamrzavanje iz članka 11., nalozi za oduzimanje iz članka od 12. do 16. i nalozi za prodaju iz članka 21. U takvim nalogima navode se razlozi za mjeru te prava i pravna sredstva koji su pogođenoj osobi dostupni na temelju članka 24. Države članice mogu predvidjeti pravo nadležnih tijela da odgode dostavljanje naloga za zamrzavanje pogođenoj osobi sve dok je to potrebno kako bi se izbjeglo ugrožavanje kaznene istrage.

Članak 24.

Pravna sredstva

1. Države članice osiguravaju da osobe na koje se odnose nalozi za zamrzavanje na temelju članka 11. i nalozi na oduzimanje na temelju članka od 12. do 16. imaju pravo na djelotvorno pravno sredstvo i na pošteno suđenje kako bi ostvarile svoja prava.
2. Države članice osiguravaju da su prava na obranu, uključujući pravo na pristup spisima, pravo na saslušanje o pravnim i činjeničnim pitanjima te, prema potrebi, pravo na usmeno i pismeno prevođenje, zajamčena pogođenim osobama koje su osumnjičeni ili optuženici ili osobama na koje se odnosi oduzimanje na temelju članka 16.

Države članice mogu predvidjeti da i druge pogođene osobe imaju prava navedena u prvom podstavku. Države članice predviđaju da takve druge pogođene osobe imaju pravo na pristup spisu predmeta i pravo na saslušanje o pravnim i činjeničnim pitanjima te sva druga postupovna prava koja su potrebna za djelotvorno ostvarivanje njihova prava na djelotvorno pravno sredstvo. Pravo na pristup spisu predmeta može se ograničiti na dokumente povezane s mjerom zamrzavanja ili oduzimanja pod uvjetom da pogođene osobe imaju pristup dokumentima potrebnima za ostvarivanje svojeg prava na djelotvorno pravno sredstvo.

3. Države članice osiguravaju osobi čija je imovina pogođena stvarnu mogućnost da u skladu s postupcima predviđenima u nacionalnom pravu pred sudom ospori nalog za zamrzavanje na temelju članka 11. Ako je nalog za zamrzavanje izdalo nadležno tijelo koje nije pravosužno tijelo, nacionalnim pravom može se predvidjeti da se takav nalog prvo podnosi pravosuđnom tijelu na potvrđivanje ili preispitivanje prije nego što se može osporiti pred sudom.

4. Ako je osumnjičnik ili optuženik pobjegao, države članice poduzimaju sve razumne mjere kako bi osigurale da ima stvarnu mogućnost da ostvari svoje pravo na osporavanje naloga za oduzimanje i zahtijevaju da se dotična osoba pozove da sudjeluje u postupku oduzimanja ili da se poduzmu razumni naponi da se ta osoba obavijesti o tom postupku.

5. Države članice osiguravaju osobi čija je imovina pogođena stvarnu mogućnost da u skladu s postupcima predviđenima u nacionalnom pravu pred sudom ospori nalog za oduzimanje na temelju članaka od 12. do 16., uključujući relevantne okolnosti slučaja i dostupne dokaze na kojima se temelje utvrđenja.

6. Države članice osiguravaju da pogođena osoba ima stvarnu mogućnost da ospori nalog za preliminarnu prodaju na temelju članka 21. te pogođenoj osobi dodjeljuju sva postupovna prava potrebna za ostvarivanje prava na djelotvorno pravno sredstvo. Države članice predviđaju mogućnost da sud suspendira izvršenje takvih naloga za prodaju ako bi u protivnom došlo do nepopravljive štete za pogođenu osobu.

7. Treće strane imaju pravo tražiti pravo vlasništva ili druga imovinska prava, među ostalim u slučajevima iz članka 13.

8. Osobe na koje se odnose mjere predviđene u ovoj Direktivi imaju pravo na pristup odvjetniku tijekom cijelog postupka zamrzavanja i oduzimanja. Dotične osobe obavješćuje se o tom pravu.

POGLAVLJE VI.

Strateški okvir za povrat imovine

Članak 25.

Nacionalna strategija u području povrata imovine

1. Države članice do 24. svibnja 2027. donose nacionalnu strategiju u području povrata imovine i ažuriraju je u redovitim vremenskim razmacima koji ne premašuju pet godina.

2. Strategija iz stavka 1. uključuje:

(a) elemente koji se odnose na prioritete nacionalne politike u tom području te ciljeve i mjere za njihovo ostvarivanje;

(b) ulogu i odgovornosti nadležnih tijela, uključujući aranžmane za njihovu koordinaciju i suradnju među njima;

(c) resurse;

(d) osposobljavanje;

(e) mjere koje treba poduzeti, ako je primjenjivo, u vezi s upotrebom oduzete imovine u javnom interesu ili u društvene svrhe;

- (f) aktivnosti koje treba poduzeti u vezi sa suradnjom s trećim zemljama;
  - (g) aranžmane kojima se omogućuje redovita evaluacija rezultata.
3. Države članice obavješćuju Komisiju o svojim strategijama i njihovim ažuriranjima u roku od tri mjeseca od njihova donošenja.

Članak 26.

Resursi

Države članice osiguravaju da uredi za oduzimanje imovinske koristi i uredi za upravljanje imovinom koji obavljaju zadaće na temelju ove Direktive imaju odgovarajuće kvalificirano osoblje i odgovarajuće financijske, tehničke i tehnološke resurse potrebne za djelotvorno obavljanje svojih funkcija povezanih s provedbom ove Direktive. Ne dovodeći u pitanje neovisnost pravosuđa i razlike u organizaciji pravosuđa diljem Unije, države članice osiguravaju da su specijalizirano osposobljavanje i razmjena najbolje prakse dostupni osoblju uključenom u identifikaciju, praćenje, povrat i oduzimanje imovine.

Članak 27.

Učinkovito upravljanje zamrznutom i oduzetom imovinom

1. Za potrebe upravljanja zamrznutom i oduzetom imovinom države članice osiguravaju da uredi za upravljanje imovinom te, prema potrebi, uredi za oduzimanje imovinske koristi i druga nadležna tijela koja obavljaju zadaće na temelju ove Direktive mogu brzo pribaviti informacije o zamrznutoj i oduzetoj imovini kojom treba upravljati na temelju ove Direktive. U tu svrhu države članice uspostavljaju učinkovite alate za upravljanje zamrznutom ili oduzetom imovinom, kao što je jedan središnji registar imovine koja je zamrznuta i oduzeta na temelju ove Direktive ili više takvih registara.
2. Za potrebe stavka 1. države članice osiguravaju da je moguće dobiti informacije o sljedećem:
  - (a) imovini koja je predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje i kojom treba upravljati na temelju članka 20. stavka 3. do raspolaganja tom imovinom na temelju konačnog naloga za oduzimanje, uključujući pojedinosti koje omogućuju identifikaciju imovine;
  - (b) procijenjenoj ili stvarnoj vrijednosti imovine, prema potrebi, u trenutku zamrzavanja, oduzimanja i raspolaganja;
  - (c) vlasniku imovine, uključujući stvarnog vlasnika, ako su takve informacije dostupne;
  - (d) upućivanju na nacionalni spis predmeta za postupak koji se odnosi na imovinu.
3. Ako države članice uspostave registar zamrznute i oduzete imovine na temelju stavka 1., osiguravaju da tijela koja imaju pristup registru mogu pretraživati i dobiti informacije o nazivu tijela koje unosi informacije u registar i o jedinstvenoj korisničkoj oznaci službenika koji je unio informacije u registar.
4. Ako države članice uspostave registar zamrznute i oduzete imovine na temelju stavka 1., ovog članka, osiguravaju da se informacije iz stavka 2. ovog članka čuvaju onoliko dugo koliko je potrebno u svrhu vođenja evidencije i pregleda imovine koja je zamrznuta, oduzeta ili kojom se upravlja, ali ne nakon datuma raspolaganja tom imovinom, ili u svrhu dostavljanja godišnjih statističkih podataka iz članka 28.
5. Ako države članice uspostave registar zamrznute i oduzete imovine na temelju stavka 1., države članice osiguravaju da se svim osobnim podacima pohranjenima u registru može pristupiti i da ih se može upotrebljavati za potrebe zamrzavanja i oduzimanja predmeta, imovinske koristi ili imovine koji su ili bi mogli postati predmet naloga za oduzimanje te za potrebe upravljanja njima, u skladu s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka.

6. Ako države članice uspostave registar zamrznute i oduzete imovine na temelju stavka 1., države članice osiguravaju uspostavu odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera radi jamčenja sigurnosti podataka sadržanih u registrima zamrznute i oduzete imovine te određuju nadležno tijelo ili više njih koja su odgovorna za upravljanje registrima i obavljanje zadaća voditelja obrade kako je definirano u primjenjivim pravilima o zaštiti podataka.

Članak 28.

Statistički podaci

Države članice redovito od relevantnih tijela prikupljaju i vode sveobuhvatne statističke podatke kako bi preispitale djelotvornost svojih sustava oduzimanja. Prikupljeni statistički podaci šalju se Komisiji svake godine do 31. prosinca sljedeće godine i obuhvaćaju sljedeće:

- (a) broj izvršenih naloga za zamrzavanje;
- (b) broj izvršenih naloga za oduzimanje;
- (c) procijenjenu vrijednost, u trenutku zamrzavanja, imovine zamrznute s ciljem mogućeg naknadnog oduzimanja;
- (d) procijenjenu vrijednost vraćene imovine, u trenutku oduzimanja;
- (e) broj zahtjeva za naloge za zamrzavanje koje treba izvršiti u drugoj državi članici;
- (f) broj zahtjeva za naloge za oduzimanje koje treba izvršiti u drugoj državi članici;
- (g) vrijednost ili procijenjenu vrijednost vraćene imovine nakon izvršenja u drugoj državi članici;
- (h) vrijednost oduzete imovine u usporedbi s njezinom vrijednošću u trenutku zamrzavanja, ako su te informacije dostupne na središnjoj razini;
- (i) raščlambu brojeva i vrijednosti koji se odnose na točke (b) i (d) prema vrsti oduzimanja, ako su te informacije dostupne na središnjoj razini;
- (j) broj preliminarnih prodaja, ako su te informacije dostupne na središnjoj razini;
- (k) vrijednost imovine namijenjene ponovnoj upotrebi u društvene svrhe.

POGLAVLJE VII.

Suradnja

Članak 29.

Mreža za suradnju u području povrata i oduzimanja imovine

1. Komisija uspostavlja mrežu za suradnju u području povrata i oduzimanja imovine radi olakšavanja suradnje između uređâ za oduzimanje imovinske koristi i uređâ za upravljanje imovinom i suradnje s Europolom u vezi s provedbom ove Direktive te radi savjetovanja Komisije i omogućivanja razmjene najbolje prakse u vezi s provedbom ove Direktive.
2. Komisija može pozvati predstavnike Eurojusta, EPPO-a i, prema potrebi, Tijela za suzbijanje pranja novca da sudjeluju na sastancima mreže iz stavka 1.

Članak 30.

Suradnja s tijelima, uređima i agencijama Unije

1. Uredi država članica za oduzimanje imovinske koristi, u okviru svojih nadležnosti i u skladu s primjenjivim pravnim okvirom, blisko surađuju s EPPO-om u svrhu olakšavanja identifikacije predmeta, imovinske koristi ili imovine koji su ili bi mogli postati predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje u postupku u kaznenim stvarima koji se odnosi na kaznena djela koja su u nadležnosti EPPO-a.

2. Uredi za oduzimanje imovinske koristi i uredi za upravljanje imovinom surađuju s Europolom i Eurojustom u skladu sa svojim područjima nadležnosti u svrhu olakšavanja identifikacije predmeta, imovinske koristi ili imovine koji su ili bi mogli postati predmet naloga za zamrzavanje ili oduzimanje koji je izdalo nadležno tijelo tijekom postupka u kaznenim stvarima radi olakšavanja upravljanja zamrznutom i oduzetom imovinom.

Članak 31.

Suradnja s trećim zemljama

1. Države članice osiguravaju da uredi za oduzimanje imovinske koristi unutar međunarodnog pravnog okvira u najvećoj mogućoj mjeri i podložno primjenjivom pravnom okviru za zaštitu podataka surađuju s odgovarajućim uredima u trećim zemljama za potrebe obavljanja zadaća na temelju članka 5.

2. Države članice osiguravaju da uredi za upravljanje imovinom unutar međunarodnog pravnog okvira u najvećoj mogućoj mjeri i podložno primjenjivom pravnom okviru za zaštitu podataka surađuju s odgovarajućim uredima u trećim zemljama za potrebe obavljanja zadaća na temelju članka 22.

POGLAVLJE VIII.

Završne odredbe

Članak 32.

Nadležna tijela koja su određena i kontaktne točke

1. Države članice obavješćuju Komisiju o tijelu ili tijelima određenima za obavljanje zadaća na temelju članaka 5. i 22.

2. Države članice imenuju najviše dvije kontaktne točke radi olakšavanja suradnje u prekograničnim slučajevima među uredima za oduzimanje imovinske koristi i najviše dvije kontaktne točke radi olakšavanja suradnje među uredima za upravljanje imovinom. Nije nužno da takve kontaktne točke same budu zadužene za zadaće na temelju članka 5. ili 22.

3. Države članice do 24. svibnja 2027. obavješćuju Komisiju o nadležnom tijelu ili tijelima i, prema potrebi, kontaktnim točkama iz stavka 1. odnosno stavka 2.

4. Komisija do 24. svibnja 2027. uspostavlja internetski registar u kojem su navedena sva nadležna tijela i kontaktne točke koje su određene za svako nadležno tijelo. Komisija na svojim internetskim stranicama objavljuje i redovito ažurira popis tijela iz stavka 1.

Članak 33.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 23. studenoga 2026. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva

Članak 34.

Izvješćivanje

1. Komisija do 24. studenoga 2028. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem ocjenjuje provedbu ove Direktive.

2. Komisija do 24. studenoga 2031. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem provodi evaluaciju ove Direktive. Komisija uzima u obzir informacije koje su dostavile države članice i sve ostale relevantne informacije povezane s prenošenjem i provedbom ove Direktive. Na temelju te evaluacije Komisija odlučuje o odgovarajućim daljnjim mjerama, uključujući, prema potrebi, zakonodavni prijedlog.

Članak 35.

Odnos s drugim instrumentima

Ovom se Direktivom ne dovodi u pitanje Direktiva (EU) 2019/1153.

Članak 36.

Zamjena Zajedničke akcije 98/699/PUP, okvirnih odluka 2001/500/PUP i 2005/212/PUP, Odluke 2007/845/PUP i Direktive 2014/42/EU

1. Zajednička akcija 98/699/PUP, okvirne odluke 2001/500/PUP i 2005/212/PUP, Odluka 2007/845/PUP i Direktiva 2014/42/EU zamjenjuju se u odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, ne dovodeći u pitanje obveze tih država članica u pogledu roka za prenošenje tih instrumenata u nacionalno pravo.
2. U odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, upućivanja na instrumente iz stavka 1. smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu.

Članak 37.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 38.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Strasbourgu 24. travnja 2024.

Za Europski parlament

Predsjednica

R. METSOLA

Za Vijeće

Predsjednik

M. MICHEL
